

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Dolgo polje šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

O taktiki, ciljih in delovanju narodne stranke.

(Na glavnem zboru narodne stranke dne 6. oktobra 1912, govoril deželni poslanec dr. V. Kukovec.)

Smotreno delo za preobrat v javnem življenju.

Ljudje se sumljivo pridno bavijo z usodo naše stranke. Ugibajo, ali bo popolnoma podlegla klerikalizmu, ali ne. Nasproti tem prerokovanjem se gotovo ne smemo udajati praznemu upanju, da bo nekega lepega dne klerikalizem naenkrat padel in bodo naprednjaki kratkoma prišli do politične moči. Korenine drevesa so že dolgo rastle, tla za sedanjo gospodarstvo klerikalne stranke so se pripravljala leta in leta, ko so bili pri nas še narodnjaki na političnem krmilu. — Vzroki za uspevanje klerikalne stranke so bili pretehtni, priprave za današnji položaj pretemejitje, da bi se moglo to stanje nam v prid kar čez noč prevreči. Kdor bi se torej nameraval narodni stranki pridružiti s pričakovanjem, da nam bo mogoče kmalu zavladati nad klerikalci, ta ne pride na svoj račun. Kljub temu je pa po mojem mnenju potreba, da se z vso močjo udeležujemo in združimo v močno politično organizacijo. Ta naloga tudi ne bo nevhvaležna, če ne sanjamo o trenutnih zmagah, temveč pripravljamo polagoma preobrat, ki prej ali slej gotovo pride. Slišimo poudarjati z nekim prepričevalnim glasom, da bo naš narod ohranjen le, če ostane veren, pri čemur se hoče reči: klerikalni. Za tako pričakovanje pa ni najti sence utemeljenosti, razun če omejimo smisel takih modrih izrekov tako, da treba v narodu vzdržati ljubezen do pravstvenega in krepostnega življenja. Znamenja kažejo nasprotno, da Slovenci, zlasti štajerski Slovenci, nismo nič napredovali, odkar imajo klerikalci vse državnozbornske in skoro vse deželnozbornske poslanske mandate v rokah. Zlasti v javni upravi vidimo, kako dan za dnevom gine naše posestno stanje. Edini viden uspeh klerikalne politike so beraške podpore kmetovalcem za vremenske ujme, pa še te dvomljive podpore, katere davčni vijak na drugi strani desetkratno državi nazaj iztiska iz žepa ubogega ljudstva, so večinoma vir sovražstva in zavisti. Zato oni vesoljni klerikalni potop, ki je poplavljal Spodnje Štajersko pri zadnjih volitvah, izgubiva čim dalje bolj svoj vpliv na ljudstvo. Kar se zlasti naše deželne politike tiče, teče četrto leto poslanstva 12 klerikalnih poslancev, toda uspehi klerikalne taktike se ne pokažejo. Kot narodnjak seveda želim in moram želeči, da bi obstrukcija prinesla Slovencem one uspehe, katere dobrodušni rojaki pričakujejo. Bojim se pa, da je postopanje naših klerikalcev tudi v ti točki zgrešeno. Kratkoma se meni zdi, da bo mera političnih grehov klerikalnih politikov nasproti našemu narodu kmalu do vrhunca polna in da se temu primerno bliža tudi z naglimi koraki konec ugleda te stranke med narodom. Da je ta stranka brezvestno požrla celo javne, kulturne svrham na oda namevane sklade, kakor vsenčiliški sklad na Kranjskem, se mora tako postopanje na njej kruto maščevati. Zato smotreno delo za preobrat v smislu programa narodne stranke ne more ostati brez uspeha. Ne živimo v časih, ko stranka v posesti mandatov vseh zastopstev more razvijati svoje gospodarstvo; naša vloga je v tem oziru skromna. Časi pa niso tako neugodni, da bi nam bilo delo za bodočnost nemogoče. Le vztrajno politično pripravljalo delo pa mora biti danes

vzor narodne stranke. Vsled naglega političnega preobrata se je res mnogo v naši družbi spremenilo. Stare oblike razpadajo na gospodarskem polju, naše kulturno življenje se je pomaknilo na druga pota nego je bilo pred malo leti. Naša sedanjost ni sijajna, razmere so tudi dovolj težavne, toda jaz pravim, da nikakor ne obupujem nad bodočnostjo stranke. Zdi se mi nasprotno, da rase med našim somišljeništvom na deželi samozavest in upanje na boljšo bodočnost. Še za noben glavni zbor naše stranke se ni pokazalo toliko zanimanja kakor letos. Sodim torej, da ne ginemo, ampak vstajamo k novemu življenju. Iz nekdanjih „mladinov“ so zrastle zreli močje, kateri po svojem socialnem stališču, svojem delu in vplivu pomenjajo že sami na sebi močnejšo strankino oporo.

Združitev s slogaši.

Z ozirom na javno nasvetovano preobnovo stranke v tem smislu, da bi se ji pridružili tudi mnogi odlični, izven naše organizacije stoječi močje, katerih rodoljubje in vpliv sta v enaki meri znana in ki bi jih narod ne pogrešal rad dalje izven organiziranih vrst narodnih delavcev, smo povabili tudi take izven naše stranke stoječe politike na glavni zbor. Nekateri so se povabili tudi odzvali. Vrh tega leži pred nami formalen predlog g. dr. Fermevca glede sporazuma s slogaši. Mislim, da bo odgovarjalo najbolje vsestranskim intencijam in pa želji glavnega zbora, ako bo sklical izvrševalni odbor „Narodne stranke“ v ta namen posebno posvetovanje zaupnikov. (Dobro!)

Gospodarski zavodi in stranka.

Kar se gospodarskih naprav in gospodarske, zlasti zadružne organizacije tiče, ni mogoče na glavnem zboru stranke molčati o odnošajih stranke nasproti tem napravam. Da gospodarske in kreditne razmere na Slovenskem splošno niso ugodne, je znano. Menda je pa za vse bolje, ako ne potipamo vsake posamezne politične struje preveč krepko za žilo, da vidimo, kateri izmed bolnikov ima akutnejšo mrzlico vsled bolečin, katere ima prenašati zaradi posameznih neugodnosti, vladajočih tu ali tam, v zavodih, ki se prištevajo h klerikalni ali napredni stranki, kjer prevladujejo starejše, ali kjer mlajše moči, tostran ali onostran Save. Rado se pa očita baš vodstvu narodne stranke, da je krivo v nekaterih slučajih izgub pri zadrugah in imenuje se tu glede „Zadružne Zveze“ Šoštanj in „Glavna posojilnica“ v Ljubljani. — Vsakomur je znano, da noben član narodne stranke ni imel besede v „Zadružni Zvezi“ v Celju, ko so se dotični krediti dali tu in tam. Tudi noben član narodne stranke ni imel besede v Šoštanju ali Ljubljani, ko so tam nastale izgube. Če so člani naše organizacije tu prizadeti, je to v toliko, da so se trudili, popraviti storjene napake in niso zbežali iz vodstva zavodov v težavnih časih, kakor se je to iz druge strani zgodilo. S časopisnimi podjetji nikdo izmed naroda ni nič izgubil, če so izmed vodstva posamezniki mnogo žrtvovali, javnost pri tem ni trpela.

Delo s političnimi in izobraževalnimi shodi.

Kaj naj storimo, da bo narodna stranka izpolnila svojo nalogo in da premaga nasprotnike? Popolnoma podrobnega odgovora na to vprašanje nikdo ne more dati. Kakor za vsakega človeka posebe ne moremo sestaviti natančnega načrta, kaj naj dela jutri, pojutrišnjem in tako naprej, istotako živi celotni narod svoje posebno življenje,

glede katerega se ne more v vseh podrobnostih predpisovati potreb in dolžnosti. Gotovo je pa mogoče govoriti o splošno veljavnih navodilih za politično delo. Nič manj pa ni važno biti si na jasnem o tem, kaj se naj ne stori, kakor o tem, kako se naj stori. Umetno si prislepariti naklonjenost ljudstva s samohvalo stranke in njenih voditeljev je sicer zelo običajna pot, kako se hoče kako stranko spraviti na vrhunec. Od takega početja nas pa mora odvrniti gotovo svarilen vzgled, ki ga vidimo na klerikalni stranki. Koliko hvale, pa kako malo uspehov! Ljudstvo to sprevideva čim dalje bolj in zelo vprašljivo je, ali bodo drugokrat prazne besede zopet zalegle. Pregovor pravi, da je lažje zmagati, nego obdržati se v posesti izvojevanih imetkov. Vendar pa ne more, kakor v vsakdanjem, tako tudi v političnem življenju nikdo računati brez dela na kak uspeh. Ako se je v časopisnih doneskkih k našemu glavnemu zboru poudarjalo, da treba dotike z narodom s shodi in časopisjem, vzdrževanjem živahnega življenja v društvi in gospodarskih napravah, je to brez dvoma utemeljeno. Ali je opravičljivo, ali ni, da smo v tem oziru zaostajali za nasprotniki, pri stvari ne pride v poštev, kajti zato nismo nič na boljšem. Mi nimamo sploh politikov, ki bi se le politiki posvečali, dočim ima klerikalna stranka že v svojih 7 državnih poslancih z državnim denarjem trajno vzdrževane delavce. Moram le reči, da bi si upal s 7 gmetno preskrbljenimi politiki, ki bi bili v organizaciji političnega in nepolitičnega dela na razpolago, izkazati večje uspehe, nego jih more izkazati danes g. dr. Korošec. Kljub vsemu temu meram opozarjati na potrebo zopetnega poglobljenega dela s shodi, bodisi političnimi in izobraževalnimi. Žrtve, ki so s tem spojene, niso nepremagljive. Če se pa samozaupanje, ki se je v naših pristaših zopet vzbudilo, vzdrži in ukrepi tudi sicer ne bo nemogoče za tako delo med ljudstvom tla pripraviti.

Ugled voditeljev — ugled stranke.

Moč vsake stranke je odvisna od njeega ugleda, zlasti od ugleda vodilnih mož stranke. Kakor je pri trgovcu njegov kredit podlaga za prosep podjetja, tako imajo politični voditelji glavno oporo za svoje delovanje v dobrem imenu, katerega uživajo pri javnosti, pri vladi, pri drugih strankah. Strankarski boj se iz ravno tega vzroka vodi zoper merodajne osebe nasprotnih strank, če se hoče stranki sami škodovati. Naše ljudstvo je preveč pametno, da bi dalo kaj na agitacijo zoper narodno stranko ali zoper liberalizem. To vedo tudi naši nasprotniki. Zato si izberejo osebe v narodni stranki, katere v stranki kaj pomenijo in vsi napadi časopisja, shodov, celo rovarjenje v rodbini in v gospodarstvu je torej naperjeno zoper voditelje narodne stranke. Najboljši vzgled, kako se tu postopa, imamo na prejšnjem ljubljanskem županu. Bil je zelo vpliven mož in vsled tega kot napredni župan glavnega slovenskega mesta mnogo veljal, kar je bilo tudi velikega pomena za moč napredne stranke, h kateri se je priznaval. Z obrekovanjem nasprotnikov, četudi lastnih rojakov, se mu je omajalo stališče, in vsi napredni Slovenci smo njegov padec občutili kot močen udarec in kot vsajčasno zmanjšanje moči narodno-napredne stranke. Ta vzgled naj zadostuje. Temu načelu so naši nasprotniki na Štajerskem v enaki meri zvesti. Klerikalna stranka vzdržuje z velikimi denarnimi žrtvami poleg tednika sedaj tudi trikrat na teden izhajajočo „Stražo“ in ne

Podružnica LJUBLJANSKE
KREDITNE BANKE, CELJE

sprejema **vloge** na vložne knjižice in jih obrestuje po
od dne vloge do dne dviga brez
vsacega odbitka. — **Rentni davek** plačuje banka iz svojega.

4 1/2 0/10

Posojilnica v Celju

! v lastni hiši NARODNI DOM !

obrestuje hranilne vloge počenši s
prvim septembrom 1912 od dne
vloge do dne vzdiga po
Rentni davek plačuje sama.

4¹/₂ %

514 20-10

motim se, da z glavnim namenom, z neprestanimi osebnimi napadi izpodkopati ugled in spoštovanje vsem osebam, ki se ne priznavajo k njihovi stranki.

Nočem govoriti o svoji osebi, akoravno ima vnet klerikalec psovko zoper mene večkrat na jeziku, kakor pobožno molitev. Vprašam vas same, ki ste širom dežele naši zapniki in stebri naše stranke, kolikokrat ste bili že blateni in obrekovani in zakaj? Očividno ne, kakor da bi se vi zdeli obrekovalcem res tako zaničevanja vredni, ampak ker si nasprotniki obetajo od tega dobiček za svojo stranko. Če vam kot voditeljem narodne stranke izpodkopljejo dobro ime in če odvrnejo ljudstvo od vas, izruvali so stebre, na katerih sloni narodna stranka in nasprotnikom pšenica tem bolj cvete. Zakaj danes o tem govorim? Ne zato, da bi hotel tako postopanje temeljito obsoditi ali onemogočiti. V tem oziru so moje besede zastoj, naši nasprotniki bodo hodili po ti poti naprej. Čim večje veljave je kdo izmed vas, tem več gnojnice se bo po njem polivalo še v naprej. Zdi se mi pa zelo potrebno opozoriti, da mi naprednjaki pri takih napadih nasprotnikov na naše somišljenike prepogostoma sami grešimo in smo malomarni. Ni primerno, čakati, da bom sam napaden in se branim, ne smemo tudi takrat rok križem držati, če je naš somišljenik napaden, zlasti če se skuša voditelje naše stranke v blato povlajati. In v tem oziru se zgode zlasti med naprednjaki usodepolne napake. Človeška slabost je, da se časih zadovoljimo s tem, da je naš tovariš tepen, ali pa da vsaj rečemo ali mislimo, kaj to mene skrbi. Marsikdo se otrese tozadevno svoje dolžnosti celo z zelo učenim izgovorom, da gre za osebnosti in ne za narod. Tako storijo celo ugledni ljudje in tako se izročijo naši pristaši ali voditelji drug za drugim usodi, če ga vzamejo nasprotniki na muho. Marsikdo je prerahločen in vidi ne v napadih nasprotnikov, ampak v brezbriznosti političnih prijateljev bridko prevaro in se ohladi v svojem navdušenju za stranko ter se umakne iz političnega življenja. Naša stranka bi se morala čuvati velikanske škode, katera jo zadene dan za dnevom na ta način. Naša javnost bi morala upoštevati, da je dolžna bojevnike stranke v današnjih težkih razmerah braniti in jih pred škodo obrekovanja po možnosti obvarovati. Tu se nam ni treba sklicevati na kakršnibodi ljubezen do bližnjega, ampak naša lastna korist nam to veleva, ker bodo vas kot stranko in kot narod mogli vaši voditelji le tedaj uspešno in s tem večjim uspehom zastopati, čim večji je njih ugled, čim večja je njih veljava.

Kaže se pa vplivnost klerikalnih voditeljev n. pr. dr. Šusteršiča, ki s svojim velikim vplivom celo na najmerodajnejših mestih svojim pristašem izvojuje uspehe, v naših vrstah je pa vsak čas videti kakega modrega izvenstrankarja ali nadstrankarja, ki se šteje za narodnjaka, ali celo naprednjaka, pa najde vendar veselje, smešiti vodilne može naše stranke, če v danih razmerah in vsled rovarjenja nasprotnikov ne dosežejo, kar bi radi in ne veljajo toliko, kakor bi lahko, če bi se vsaj njih lastni pristaši čutili z njimi eno, ali če bi jih vsaj ne pomagali glodati in poniževati. Glavni zbor stranke se mi zdi primerno mesto, klicati vam v tem oziru memento, da na taki podlagi stranka ni mogoča in ni mogoč narodni napredek.

Slovinci se žalibog moremo ponašati z neko slabo navado, da tudi odlični napredni možje, celo taki, ki so že v preteklosti igrali odlično vlogo v javnosti, ki se pa sedaj brez naše krivde izključujejo od sodelovanja v naši politični organizaciji, čutijo posebno zadoščenje, ako morejo vodilne osebe v naši stranki v nič devati, kjer nanese prilika. S prav posebno bridkimi čustvi morajo nas navdati dogodki, kjer ima človek od nastopa takih posameznikov vtisk, da se odlikujejo celo v zahrbtnosti proti nam, dasi nimajo od tega nobene dobička in trpe pri tem važni narodni interesi. V imenu stranke in napredka je le zleleti, da bo vsaj v prihodnje tozadevno drugače.

! Pozor naročniki !

Hrvaški listi imenoma navajajo imena vseh tistih, ki so list na dolgu. To bomo storili nekega lepega dne tudi mi, da svet vidi, kdo se noče spomniti svoje dolžnosti napram listu, katerega čita. **Opozarjamo že danes, da bomo za št. 44.** vsakemu na ovojnico zapisali, koliko je še dolžen do konca l. 1912. Priložili bomo tej številki tudi položnice, katero naj vsak, ki je kaj dolžen, takoj porabi. Pazite torej pri št. 44 na ovojnico!!

Balkanska vojska.

Nekaj zgodovine.

Na Balkanu je vojska. Ves svet, ki se po-prej niti brigal ni, kje so države Črna gora, Grško itd., upira danes poglede na Balkan in vsi narodi, ki jim še ni umrl čut za pravico, žele zmago našim bratom Slovanom. Kako tudi ne? Saj se ti borijo, da poplačajo Turku dolg, ki mu ga dolgujejo že več nego pet sto let.

Kakor Huni in Tartari, tako so prišli tudi Turki iz Azije, preplavili z obilico oboroženih divjakov pokrajine, pomorili in poklali, kar jim je prišlo pod nož ter se naselili po prostranih in lepih pokrajinah na Balkanu. Naše mamice so nam pripovedovale otrokom, koliko so morali pretrpeti naši dedje pred tem nevernim sovragom; koliko več so še pretrpeli njih neposredni sosedji, katere so dan na dan morili, ropali in jim požigali domovja.

Turki so ropali in si priborili ves Balkan. L. 1389. so napadli hrabre Srbe na Kosovem polju, kjer je padel slavni srbski car Lazar in z njim vsa njegova armada. L. 1453. padel je v turške roke Carigrad, baje po svoji legi najlepše mesto v Evropi. Turška moč in podivjanost je bila tolika, da so pridirjali kakor znano dvakrat pred cesarski Dunaj l. 1529. in 1683., a bili od krščanskih vojsk obakrat srečno poraženi. V naše dežele pa so prihrumeli, morili in požigali, kar so dosegli, kar so pa mogli, so vzeli seboj v domovino. Le po malem in počasi so si zopet opogle balkanske države ter prišle do zopetne samostojnosti. A dolg, zapisan s smrtjo očetov in dedov, še ni bil izbrisan. Tiščal je slovanske rodove, žgal v srcih naših bratov; marsikdaj se je dvignila na skrivnem pest, zamahnila proti jugu, češ: pride dan plačila. Ta veliki dan je prišel sedaj. Dolgo so čakali nanj, a prišel je tako nepričakovano, da ga še sedaj komaj razumevajo. Pred nedavnim časom pač se še ni nikomur sanjalo, da stojimo na pragu novih vojsk, ko so komaj ponehale krvave novice iz italijansko-turške vojske v Afriki.

Osvobodile so se slovanske države na Balkanu turškega jarma, toda še daleko niso dobile tega, kar so izgubile v onih strašnih časih. Srbija je dandanes zopet samostojno kraljestvo, a kje? Stara Srbija je še sedaj v turških krempljih in njeno glavno mesto je še na turški zemlji; in s turško zemljo so še turški podaniki bratje Srbov, živečih v kraljevini; s turško zemljo so še spojeni spomini in to turško zemljo je treba dobiti zopet nazaj, saj je njihova last in na njej je njihova pravica; v prvi vrsti se pa gre za osvobojenje bratov, ki bivajo na tej zemlji brez vsakih pravic, tlačeni in mučeni še dandanes od turškega jarma, in to traja že pet sto let.

Ni čuda, da je mera prikopala do vrhunca, da je napeta struna počila. Balkanski Slovani, ki so se dolgo časa hudo in smrtno sovražili, so si podali bratsko roko, saj se jim gre za rešitev lastnega brata. Bolgarija in Srbija, doslej največji sovražnici, ste sklenili prijateljstvo, pridobili kraj ljestvo Črnogoro in Grško ter z združenimi močmi sklenili iti na nevernika . . .

Danes pa imamo že vojno. Črna Gora, najmanjša izmed združenih držav, je začela vojsko. Vsi listi, četudi niso kaj naklonjeni Slovanom, so polni hvale za Črnogorce. Slavili so hrabre hajduke, popisovali pretresujoče prizore ob slovesu in pristavljali: klobuk dol pred takim narodom. Pa tudi v resnici je treba občudovati navdušenost tega malega rodu. Žene, ki so se poslavljale od svojih mož, so brez solz v očeh bodrile može in sinove, naj se osvetijo nad sovragom in jim zabivale, da jih nočejo več poznati, če bi se vrnili domov ne oblitni od turške krvi. — Brez dvoma je, da je isto vojno razpoloženje tudi v Srbiji in na Bolgarskem. Gre se za zmago krščanstva nad onim toli kletim sovragom, ki je hotel podjarmiti vso Evropo in jo pridobiti za Mohamedovo vero. Danes bi bilo treba temu narodu samo one moči, da bi obdržal to, kar ima, četudi je dobljeno tudi to po krivici.

Ves svet gleda na Balkan. Tisoči in tisoči src koprne za zmago krščanskega orožja. In mi? Tudi naša sveta dolžnost je, da zasledujemo sled združenih Slovanov, ki je zapisana na turški meji s krvjo, da želimo zmage njihovemu orožju, saj so naši bratje. Zmagali bodo, to je gotovo, saj pravica je na njihovi strani in za pravico se bori Bog. P. St.

Iz bolgarske zgodovine.

Ko je bilo bolgarsko carstvo l. 1382. uničeno, je padla turška pest z vso silo na Bolgare, ker so bili Carigradu najbližji. Tudi druge balkanske države: Rumunija, Grška, Bosna, Srbija in Hrvatska so trpele pod turško silo, toda bile so dalje od središča in so tu in tam mogle bolj svobodno dihati. Nekaj stoletij je izginila Bolgarska iz zgodovine — nad bolgarskim narodom je ležala smrtna obsodba. Bolgari so izgubili tudi svojo slovansko narodno cerkev, v cerkvi in šoli so zavladali Grki. Tako je Turčija skušala uničiti najmočnejši in najnevarnejši narod na Balkanu. Stoletja ni bilo čuti o Bolgarih. Bolgarsko se je govorilo samo še v gorskih vaseh. Stara slovanska književnost je bila uničena. Bolgar je bila „psovka“. V sredi te teme se je pojavila čudotvorna knjiga: „Starobolgarska istorija“, ki jo je napisal menih otec Pajsij. Ta knjiga je izšla l. 1762. Letos je minilo od tega 150 let in se je ta jubilej slavil po vsej Bolgarski. Otec Pajsij je v starih samostanih našel spomine stare bolgarske slave in je sestavil eno knjigo v cerkvenobolgarskem jeziku. Knjiga se je hitro širila med narod in je vžigala prvo ljubezen do domovine, na katero je bil že narod pozabil. Otec Pajsij je vedel, da le zgodovina in naročni jezik lahko rešita bolgarski narod iz mrtvaškega spanja. Dočim so peli Srbi o svoji preteklosti lepe narodne pesmi — Bolgari tega niso imeli. Knjiga otca Pajsija je postala buditeljica k novemu življenju. Poslej so se skušali Bolgari dvigniti, kadarkoli so se pojavile vstaje v Srbiji ali na Grškem. Tako so poskušali vstajati l. 1812. — torej pred 100 leti — ko je bukareški mir dal Srbiji finančno neodvisnost. Toda zaman. Vstaja se je ponovila l. 1821., ko je bila osvobojena Grška. Toda § 13. mirovne pogodbe je izločil Bolgare, ki so morali čutiti grozno maščevanje Turkov. Ko se je Srbija že razvijala v samostojno knježevino — pod Obrenoviči — so Bolgari bili še v turški sužnosti. L. 1876. so poskusili prvo večjo samostojno vstajo. Za to vstajo je sledila osvobodilna vojna l. 1877. in 1878., ki je prinesla Bolgariji svobodo. Že l. 1884. so se pojavile v mladini vsebolgarske sauje — prišlo je l. 1885. do vojne s Srbijo. Začela se je konkurenca dveh mladih držav, ki ne gresta danes druga proti drugi, ampak druga ob drugi. In v tem je rešitev obeh — v tem pa je tudi poraz starih sovražnikov balkanskih Slovanov.

Danes je Bolgarija država s 4 milj. prebivalcev, bogata in plodna, polna zdravega naroda in polna mlade sile. Nje boj za svojo zemljo je naraven — zgodovina kaže, da ima na Balkanu veliko bodočnost.

Kako odhaja Črnogorec na vojsko?

„Slov. Narod“ prinaša iz črnogorskega glavnega mesta Cetinja sledeče zanimivo poročilo: Črna gora je vsak trenotek pripravljena na vojno. Puške so vedno pripravljene, meči vedno brušeni, vse je vedno v vzornem redu. Treba je samo, da dvigne kralj roko — in vsa Črna gora je zbrana okrog njega. Tako se je zgodilo zdaj. Na kraljev 71. rojstni dan je bila napovedana Turčiji vojna. Dan poprej je dvignil kralj roko in Črnogorci so zapustili gore, pohiteli v dolino in bili so pripravljani na vojsko. Bil je veličasten trenotek, ko je armada defilirala pred kraljem in odšla na jug. Črnogorec je navadno resen — ta dan je njegov obraz žarel veselja in navdušenja. Sploh ni bilo nikjer videti niti najmanjšega znamenja potrnosti. Povsod po svetu je tako, da gredo ljudje le težko na vojno in povsod je slovo od družine in od doma, od žene in otrok težko. Drugače je v Črni gori. Celih štiriintrideset let so Črnogorci čakali na dan, ko jih pokliče kralj pod zastavo in jih popelje na bojno polje. In ko je prišel ta dan, so vzplamtela vsa čustva, dolga desetletja s težavo zadrževano navdušenje za osvobojenje bratov iz turške sužnosti je z elementarno silo udarilo na dan in Črnogorci so odšli z navdušenjem in z radostjo v vojno. Tiho so se poslovili od svojcev. Vsak bi bil smatral za največjo sramoto, če bi pokazal le količkaj plahosti zaradi svoje prihodnosti. Vsi vedo, da se jih mnogo ne bo nikoli več vrnilo, da ne bodo nikoli več videli doma, staršev in družine, da bodo padli na bojiščih, zadeti od turških krogelj in handžarjev, a vendar — kaka radost, kaka plemenita bojaželjnost navdaja vse te može, mlade in stare, bogate in revne, preproste može z gora kakor

Najbolje sredstvo zoper želodčne in druge bolezni

Vam svetuje J. ZAGAŽEN, šmarjeta pri Celju, ako se obrnete pismeno na njega. Pismu za odgovor priložite 10 vinarsko znamko.

gespode, ki so se v Parizu izobrazili. Ravno tisto mišljenje in čustvovanje navdaja tudi ženstvo. Odlični italijanski častnikar, ki je te dni prejahal vso deželo in videl v mnogih krajih, kako so moški odhajali v vojno, pravi: Ne eno žensko oko ni bilo rosno, ne ena solza ni padla v teh dneh — tako globoko je ves narod prepričan, da je vojna najsvetejša dolžnost vsakega Črnogorca.

V Črni gori je vsak mož do 60. leta vojak. Ko je bila mobilizacija gotova, se je izkazalo, da ne manjka ne enega moža, vsi do zadnjega so prišli, kar jih je sploh doma. Kako sveto smatrajo Črnogorci svojo vojaško dolžnost, kaže naslednji slučaj: Kavas (sluga) italijanskega poslanstva bo v kratkem 60 let star. Mož je bolan, da je italijanski poslanik šel zanj prositi, naj ga oprostite od vojaške dolžnosti. Vojna uprava je moža oprostila, a ta tega — ni sprejel. Ko se je poslovil od poslanika, je rekel: „Vem, da se ne vrnem iz vojne; če me ne bodo Turki ubili, me vzame prvi sneg — a štel bi si v največjo sramoto, če bi ostal doma; častno sem živel in častno hočem umreti.“ In mož je zapustil dobro službo, vzel puško na ramo in je šel v vojno. — Tak je Črnogorec!

Za vojno je vse, prav vse! In kako je navdušenje. Ko se je kralj pripeljal s svojim avtomobilom v Podgorico, ga je obkolilo na tisoče in tisoče ljudi, vojakov, žena in otrok in iz tisoč in tisoč grl je zadonela himna, ki jo je zložil kralj sam pred davnimi leti. Ni mogoče si predstavljati, kako veličasten je bil prizor, ko je iz tolikih grl k sivolasemu vladarju donela pesem:

Onam, onamo, za brda ona,
Govore, da je razoren dvor
Mojega cara, onamo vele,
Bio je nekada junački zbor.

Onam, onamo, da vidju Prizren,
Ta to je moje — doma ću doć;
Starina mila tamo me zove,
Tu moram jedno oružan poč.

Onam, onamo, za brda ona,
Gdje nebo plavo zavija svod,
Na srpska polja, na polja bojna,
Onamo, braćo, spremajmo hod.

Onam, onamo, za brda ona,
Milošev kažu prebiva grob,
Onamo! Pokoj dobit ću duši,
Kad Srbin više ne bude rob.

Vojna se je začela. Na treh straneh je črnogorska armada udrla v turško ozemlje, na jugu od Podgorice in iz bojanske doline proti Skadru, kjer se bodo Črnogorcem pridružili razni albanski rodovi, na vzhodu pa čez Berano v Staro Srbijo.

Morda se tam na Dunaju in v Gradcu in v Budimpešti vdajajo upom, da bodo Turki s svojo armado premagali Črnogorce. Take nemške in madžarske glave imajo namreč kaj čudne pojme o vojni v teh krajih. Domišljujejo si namreč, da je mogoče z moderno strategijo in taktiko tu kaj opraviti. Nemški feldmaršal von der Goltz je lahko turške generale marsikaj naučil, a to vse jim ne bo nič pomagalo. Pred vsem bi morali imeti Turki vojake, ki so vajeni bojevanja na goratem ozemlju in znajo prenašati uprav nadčloveške napore. Teh pa nimajo. Turški vojak prenese marsikaj, a Črnogorec ni kos. — Pred 34. leti so prišli Turki z velikansko armado nad Črnogorce. 150.000 Turkov je šlo nad 28.000 Črnogorcev, a sedanji kralj jih je v neštetihih malih bitkah premagal in uspehi, ki so jih Turki dosegli s svojo velikansko premočjo, so bili vsi ničevi in brez pomena in niso bili v nobeni primeri z njihovimi izgubami. Da se spoznajo razmere, je treba samo pomisliti, kako je bilo v zadnjih letih pri različnih albanskih vstajah. Albanski rodovi niso nikoli združeno nastopili; vedno je revoltiral le kak posamezen rod, kateremu so se pridružili prijatelji iz drugih rodov. Albanci niso imeli ne dobrega in zadostnega orožja, nobenih topov, malo ljudi, nikjer zaslombe in nič denarja, a vendar jih velika turška armada ni mogla nikoli premagati. Še manj bodo turške čete premagale dobro oborožene Črnogorce, ki imajo izvežbane vojskovodje, izvrstno artilerijo (topničarstvo) in sploh vsega, kar je treba. Mogoče, da se bodo Turki ljuto branili, saj hrabrosti jim nihče ne odreka, a to je gotovo, da bodo poraženi in da bodo Črnogorci zmagali na celi črti.

Črnogorci zmagovito prodirajo v turško ozemlje.

Črnogorska armada, ki šteje skupno nekaj nad 40.000 mož, je razdeljena v tri dele: v zahodno armado pod poveljstvom črnogorskega vojnega ministra generala Martinovića, ki prodira južno od skaderskega jezera skozi dolino Bojane proti Skadru. Kakor pravijo poročila, je že zavzel glavno utrdbo Skadra, Taraboš, in se nahaja komaj 2 km od Skadra. Vzhodna armada je pod poveljstvom prestolonaslednika Danila in je zavzela doslej turške utrdbe Tuzi, Šipčanik in Dečić. Severna armada pod poveljstvom generala Vukotiča je udrla v Sandžak Novipazar in prodira zmagovito proti Kosovemu polju. Zavzela je doslej turške utrdbe Bjelopolje, Berane, kjer se je bil ljut boj, Gusinje, Mojkovac in Rožaj. Zahodna in vzhodna armada imata nalogo pritiskati od dveh strani na Skader, ki je važna točka za nadaljne

operacije proti Prizrenu, severna armada pa ima nalogo, prodreti do Kosovega polja in se tam združiti s srbsko armado. Evo nekaj poročil z bojišča:

Na severnem bojišču. Črnogorci zavzamejo Berane, Bjelopolje in Gusinje.

Cetinje, 10. oktobra. Berane so padle. Boji so trajali cele tri dni in so bili grozni. Črnogorska armada se je takoj prvi dan vrgla z vso silo na trdnjavo in parkrat vrgla posadko iz mesta. Toda Turki so se bojevali kot levi in naši so se morali ponovno umakniti nazaj, posebno ko so Turki dobili precejšnjo pomoč. Včeraj je padlo mesto po 10urnem boju v naše roke. Ponoči so Turki z vso silo naskočili trdnjavo, na kar so se naši iz previdnosti umaknili. Turki so si dobro v svesti velikega pomena te trdnjave in zato so jo sklenili braniti do zadnje kaplje krvi. Vse je kazalo, da bodo boji divjali še par dni. Danes so Črnogorci uprizorili generalni naskok na mesto. Bombardma je trajal neprestano več ur. Po zraku je švigalo na tisoče krogelj. Vmes so pokale tudi bombe. General Sava Vukotič se je osebnou udeležil boja, kar je med vojaki povzročilo velikansko navdušenje. Na večer je nad Berano že zaplapolala črnogorska trikolora. Prebivalci mesta Berane, ki so povečini jako sovražni Turkom, so zmagovalce sprejeli s silnim navdušenjem v svojo sredo.

Cetinje, 10. oktobra. Bjelopolje je v črnogorskih rokah. Padla je tudi že trdnjava Mojkovac. General Sava Vukotič koraka s svojo armado proti jugovzhodu, kjer leži Kosovo polje.

Cetinje, 14. oktobra. General Vukotič je odposlal brzovjavo, da se je včeraj vršila med njegovo armado in Turki v vasi Izidor pri Gusinju krvava bitka. Vas je konečno padla v črnogorske roke. Turki so imeli precejšnje izgube. Istega dne so Črnogorci v bližini Gusinja zavzeli še dve turški poziciji.

Na južnih bojiščih. Črnogorci oblegajo Dečić, Šipčanik in Tuzi.

Cetinje, 10. oktobra (ob 10. uri 15 min. dopoldne). Pod poveljstvom prestolonaslednika je črnogorska vojska začela bombardirati utrdbo Dečić blizu Podgorice. (Podgorica je glavno črnogorsko taborišče). Dečić je važna postojanka na potu v Albanijo in proti Skadrskemu jezeru.

Podgorica, 11. oktobra. Črnogorska armada je včeraj od ranega jutra do 11. dopoldne z vso silo obstreljevala utrdbe na Dečiću. Ob 11. je utihnila turška artilerija. Nato se je pričela velika bitka pri mestu Tuzi. Na obeh straneh so se bili kakor levi. Končno pa so vendar podlegli Turki in črnogorska armada je zavzela Tuzi.

Cetinje, 11. oktobra. Včeraj ob 4. pop. je padel v črnogorske roke Dečić. Poveljnik turške posadke se je z vsemi častniki vdal. Črnogorci so zaplenili 4 topove. Nad utrdbami Dečića se vije črnogorska rdeče-modro-bela zastava. Vest o padcu Dečića je izzvalo po vsej Črni gori velikansko navdušenje. Pod Dečićem je padlo 600 Turkov in 400 Črnogorcev.

Cetinje, 11. oktobra. Črnogorske čete so snoči osvojile Šipčanik, čegar vrhovi obvladujejo Tuzi. Na obeh straneh so se borili z izredno hrabrostjo in z nepopisnim navdušenjem. Radi zmage vlada veselo razpoloženje v vsi črnogorski armadi. Z vseh pozicij se orijo vesele pesmi. Malisori se borijo z velikim junaštvom na strani črnogorskih čet. Kralj Nikola je proti večeru sprejel turškega poveljnika utrdb pri Dečiću, nato so ga odpeljali z drugimi jetniki v Podgorico.

Podgorica, 11. oktobra. Poveljnik črnogorskih čet pri Ulčinju, general Martinović javlja, da je s svojo armado prekoračil reko Bojano, južno od Skaderskega jezera ter naskočil turško utrdbo Taraboš. Po vročem boju je trdnjava padla v črnogorske roke. Črnogorci so vjeli mnogo Turkov in zaplenili mnogo streljiva. Kralj Nikola je dobil mnogo brzovjavnih pozdravov iz Rusije Bolgarske in Srbije.

Na poti proti Skadru.

Cetinje, 12. oktobra. Armada prestolonaslednika Danila šteje 20.000 mož. Vesti o sijajnih zmagah Črnogorcev se potrjujejo. Cesta, ki vodi v Skader, je v rokah Črnogorcev. Skader je v veliki nevarnosti in ni izključeno, da se pojavita obe črnogorski armadi že v treh dneh pred mestom. General Martinović se bo prvi pojavil pred mestom.

Cetinje, 11. oktobra. Črnogorci nameravajo od dveh strani napasti Skader, kjer je koncentrirana glavna turška armada proti napredujočim Črnogorcem. V Skadru je 17.000 Turkov in 7000 mohamedanskih Albancev. Močnejši oddelek črnogorske armade koraka v smeri Podgorice proti jugu, drugi pa pod poveljstvom generala Martinovića operira sedaj na najjužnejšem delu Črne gore ob reki Bojani. Pri Skadru se razvije glavna bitka. Če dobe Črnogorci mesto v roke, imajo odprto pot proti Kosovemu polju.

Cetinje, 11. oktobra. Mesto Skadar se smatra lahko za izgubljeno, ker se nahaja sedaj med dvema ognjema. Od severa prihaja princ Danilo s svojo armado in Malisori, od juga pa general Martinović. Gotovo je, da pride pred Skadrom do strašnega klanja. Če pade Skader, je armada Esad-paše izgubljena.

Cetinje, 14. oktobra. Dosedanje črnogorske izgube od začetka vojne znašajo 266 mrtvih in nad 800 ranjenih. Turške izgube so okolu 4 krat večje.

Evropske velesile še „posredujejo“.

Evropske velesile so podale balkanskim državam sledečo noto:

„1. Velesile zavračajo odločno vsako postopanje, ki bi moglo povzročiti, da se moti mir!

2. Opiraje se na članek 23. berlinske pogodbe prevzamejo velesile v korist prebivalstva na svoje rame skrb, da se izvedejo reforme v evropski Turčiji, pri čemer se samo po sebi razume, da reforme ne bodo na škodo sultanovi oblasti in teritorijalni nedotakljivosti turškega cesarstva. Ta izjava pa si pridržuje svobodo velesil za skupno poznejše proučevanje reform.

3. Ako bi vkljub temu izbruhnila vojna med balkanskimi državami in turškim cesarstvom — ne bodo velesile na koncu vojne dopustile nikakih teritorijalnih izprememb in stoje na status quo. Velesile bodo pri porti storile skupno vse potrebne korake, ki sledijo iz gorenjih izjav.“

To je torej vse, kar so skuhali združeni evropski diplomatje. Vsak človek, ki je količkaj zasledoval balkanske dogodke — ve, da je to taka kaša, ki je danes nihče ne bi mogel užitno prebaviti. Take obljube nič ne pomagajo — pa tudi take grožnje bi ne držale balkanskih držav od vojne.

In balkanske države tudi niso mogle drugo storiti nego dati odgovor, da jim take obljube ne zadostujejo in da je prišel čas, ko mora odločiti orožje.

Ultimatum balkanskih držav.

Sofija, 14. oktobra. Včeraj zvečer so Bolgarska, Srbska in Grška izročile velesilam odgovor na njihovo noto in obenem podale Turčiji ultimatum. V bolgarskem ultimatumu se zahteva med drugim, da se vsem evropskim vilajetom Turčije dovoli popolna avtonomija, da se reforme izvedejo tekom šestih mesecev in da se turška armada nemudoma demobilizira. Kolikor se more presoditi, ne bo Turčija na ta ultimatum dala sploh nobenega odgovora.

Dunaj, 14. oktobra. V tukajšnjih diplomatskih krogih zatrjujejo, da je docela izključeno, da bi Turčija na ultimatum Bolgarske, Srbije in Grške dala kakšen odgovor.

Srbska armada — pripravljena.

Srbska armada se zbira na več krajih in misli udariti v Turčijo na 3 ali 4 straneh; en oddelek čez Kraljevo in skozi dolino Ibara na Kosovo polje, drugi čez Kuršumljo na Prištino in Kosovo polje, tretji in glavni čez Niš, Vranjo in Ristovac na Škoplje, četrti se pa pridruži desnemu oddelku bolgarske armade. Natančni načrti so seveda tajnost generalnega štaba. Srbski vojski se pridružujejo dan za dnem trume četašev in beguncev iz Turčije.

Bolgarska armada

bo seveda tudi prodirala v več oddelkih in na več črtah v Turčijo. Glavni naval pa bo šel skozi dolino Marice na Jedrenje (Adrianopol). Tamkaj zbira Turčija tudi glavni del svoje armade. Čuje se, da postavi tja 160.000 mož.

Grška armada.

Dočim bodo od severa in zahoda pritiskale na Turčijo črnogorska, srbska in bolgarska armada, bo pritiskala od juga Grška. Rezervisti od l. 1897. in 1898. so poklicani pod orožje. Iz Aten poročajo 12. oktobra: Grški prestolonaslednik Konstantin je danes v spremstvu princa Jurija odpotoval iz Aten v Tesalijo na vojno pozorišče, da prevzame vrhovno poveljstvo in odredi zadnje odredbe. Vkljub temu, da je prestolonaslednik odpotoval že na vse zgodaj, se je zbrala pred kolo-dvorom velikanska množica ljudstva, ki mu je privedila viharne ovacije in klicala: „Živela Bolgarska! Živela Srbija! Živeli črnogorski junaki!“

Turčija se ne uda. Sultanov poziv na narod in armado.

Carigrad, 12. oktobra. Sultan je izdal na armado proklamacijo sledeče vsebine: Naši majhni sosedi so se dvignili, da odtrgajo od našega cesarstva ozemlje. Ti utopisti pa so pozabili na junaške čine naših proslulih čet. Kličem vas na boj za domovino proti sovražniku, ki se bori proti pravici. Pozivljam vas, da dokažete, da živi še stara turška hrabrost.

Prostovoljci za balkanske armade.

Boj balkanskih držav proti staremu sovražniku krščanstva je vzbudil takoj povsod velikansko zanimanje. Na Ruskem se je priglasilo že na tisoče in tisoče mladih ljudi za prostovoljni vstop v vrste srbske in bolgarske armade. Ravno tako tudi drugod. Dne 12. okt. je poročal brzovjav iz Zemuna, da je tam hotelo 34 Hrvatov na Srbsko, da bi vstopili tam kot prostovoljci v srbsko vojsko, a so jih orožniki v Rumi aretirali.

Dunaj, 14. oktobra. „Neue Freie Presse“ priobčuje očitno iz vladnih krogov naročeno vest, da Avstro-Ogrska nima povoda za kakšno posredovanje, ako črnogorska ali srbska armada udre v Sandžak-Novipazar. Šele po končani vojski bo skrbela Avstro-Ogrska za to, da ji ne bo zatorjena pot proti jugu.

Dunaj, 12. oktobra. Dasiravno avstrijska vlada odločno zanika vesti o mobilizaciji, vendar je poklicala, kakor priznava sama, rezerve tega leta, ki bi morale, kakor je bilo prvotno sklenjeno, priti k orožnim vajam šele spomladi prihodnjega leta. Krakovski armadni zbor je baje ojačen na zvišano mirovno stanje.

Dunaj, 12. oktobra. Vojni odsek delegacij je zboroval danes popoldne do 3. ter je sprejel vse vojne kredite. Proti so glasovali soc. demokrati in delegata Klofač in Spinčić.

Rusija mobilizira ob avstrijski meji.

Varšava, 14. oktobra. Tukajšnji listi poročajo, da Rusija mobilizira z velikansko naglico. Prihodnji teden bo v varšavskem okraju stalo že 150.000 vojakov pripravljeneh za vsak slučaj vojne.

Berolin, 12. oktobra. Nemški listi vzdržujejo z vso trdovratnostjo vest, da se na carskem dvoru vedno bolj pomnožujejo pristaši struje, ki zahtevajo, naj Rusija na vsak način podpira balkanske države.

Svetovna vojska?

V političnih krogih se z vso resnostjo računa s tem, da bi nastala splošna vojska med evropskimi državami, ako bi se ena ali druga država hotela vtikati v balkanski požar.

Ptujski okraj.

Požar. Dne 11. t. m. je izbruhnil pri Antonu Habjaniču na Lešnici pri Ormožu požar, ki je upepelil hišo in gospodarsko poslopje. Od 6 goved so 4 zgorela, tudi vse svinje. Posestnik je bil med požarom s konji v vinogradu. Ogenj je zanel hudobna roka, zakaj goreti je začelo na več straneh obenem.

V Halozah je vinska trgategov povečini že končana. Pridetek zaostaja za prejšnjimi letniki tako glede množine kakor glede kakovosti.

Javna ljudska knjižnica v Rogatcu, katero je ustanovil „Klub slov. naprednih akademikov v Celju“, se je v kratkem času obstanka izkazala kot živa potreba. To dokazuje dejstvo, da se je v sedanjem času, ko imamo kmetje še največ dela, izposodilo v 9 tednih 85 knjig. Več čitateljev bo še pozimi, ko delo miruje.

Konjiški okraj.

Iz Konjic poročajo: Leta 1911 je stavbar Schmidt razširil tukajšnjo nemško šolo. A pri tej stavbi je imel nesrečno roko. Dne 8. oktobra t. se je nagnil strop v tretjem razredu za prilično 10 cm. Učitelj je nesrečo pravočasno opazil in poslal otroke domu.

Brežiški okraj.

Iz Brezic poročajo: Trgatev se je pričela na Bizeljskem in drugih vinskih goricah našega okraja že v polnem obsegu, ker grozdje močno gnije. Mošt se plačuje po 36—50 vin. liter. Na bližnjem Hrvaškem imajo bojda letos boljšo vinsko letino ko na Štajerskem.

Slovenjegraški okraj.

V Otiškem vrhu pri Spodnjem Dravogradu je bil 7. t. m. izvoljen za župana gospod Vincenc Jamnik, veleposestnik in lastnik umetnega mlina.

Iz Šoštanja. Obilo smeha je povzročil v nedeljo, dne 13. oktobra izlet tukajšnjega nemškega pevskega društva v Velenje. Društveni zastavonoša se je baje skril, da bi mu ne bilo potreba vdeležiti se izleta. Seveda je prišlo vsled tega društvo v škripce za njegovega naslednika. Po dolgem brezuspešnem iskanju se je morala obljubiti nagrada onemu, ki bi ponesel z njimi zastavo. Tako je prišlo do novega zastavonoše, — Haukejevega mesarja — ki se je v splošno zadovoljnost in zabavo Slovencev „štram“ držal. Vse kaže na „vzorne“ razmere pri naših Mihlinih! — V Velenju pa so zopet streljali kozle! V družbi z dično celjsko gospodo so se zelo oholo in prezirljivo obnašali napram udeležnikom — domačinom, ki so končno, siti žaljenj, demonstrativno zapustili Rakove prostore. Cela nemška prireditelj v Velenju je imela silno klaverno potek. Prepovedan jim je bil sprevod z godbo po trgu in izobešanje frankfartaric. Udeležniki — tuji so se večinoma porazgubili na slovenskih gostilnah v največjo jezo Raka in Golla. — Da je bila mera poloma polna, je prišlo še do že omenjene hude razmere pri domačih „Nemcih“. Ti so se namreč spozabili, da so na „štram tajč“ prireditvi, ki so govorili med sabo — slovenski.

Mariborski okraj.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo, dne 20. oktobra 1912 se v prizori na našem odru prvič komično opereta „Vzbujeni lev“. Zdesetletja sem opevali zarjari mariborski Slovenci najraznovrstnejših, toda opereta še ni bila nikdar na vstopu. Torej prvokrat. Najboljše pevске moči bodo sodelovale, ki se že dolgo časa pridno in vztrajno vadijo. Zajedno z opereto se bo predstavljala operka „V civilu“, enodejanska igra, v kateri bodo nastopali gojenci dramatične šole, ki bodo morali pokazati, kakšen uspeh je imela dramatična šola. Slavno občinstvo bo

imelo priliko to pot se prepričati o novem napredku dramatičnega društva v Mariboru.

Iz Maribora. V nedeljo, dne 20. t. m. popoldne ob 3. uri se vrši v restavraciji „Narodnega doma“ ustanovni občni zbor naprednega političnega društva za mariborsko okrožje. Posetniki občnega zbora si obenem lahko ogledajo zanimivo „Obrambno razstavo“, ki bo odprta v nedeljo, 20. oktobra celi dan. Zvečer se poje v gledališču komična opeteta „Vzbujeni lev“.

Pripravljalni odbor.

Narodno-obrambna razstava v Mariboru se otvori v prostorih Čitalnice v „Narodnem domu“ v soboto, dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne ter bo občinstvu na ogled do vštete pondeljka, 21. t. m. — Naj nikdo ne zamudi, ogledati si nad vse zanimivo razstavo, ki nas pouči o kulturnem, gospodarskem in nacionalnem stanju našega naroda ter nas opozori na vsenemške in italijanske cilje in težnje po naši domovini. — Da bo obisk vsakomur omogočen, znaša vstopnina le 20 vin.

Nov kolodvor bodo stavili v Št. Ilju v Slov. Gor. Dne 8. t. m. se je vršil politični obhod. Dozdanje poslopje (postajališče) se bo podrlo in postavil se bo velik kolodvor s skladiščem in drugimi potrebnimi prostori. V to svrhu je kupila Južna železnica 13.000 kvadr. metrov zemlje. Novi kolodvor bo služil tovarnemu in osebnemu prometu ter prometu za brzovozno blago.

Selnica ob Dravi. Tukajšnjo c. kr. pošto vodi zagrizena nemčurka, veletrgovčeva soproga gospa Jagritsch. Ta visoka gospa si upa zahtevati od kmetov za izpolnjenje poštne položnice za vplačevanje davkov pisarino od 10 do 20 vin. — Obrčamo se do gospodov poslancev s prošnjo, da se pobrigajo za to zadevo, ter pri c. kr. pošt-nem ravnateljstvu odločno protestirajo proti takemu izsesanju ubogih slovenskih kmetovalcev, ki že itak komaj pridobijo denar za visoke davke; naj „ubogi“ poštarici izposlušajo večjo plačo, da ji ne bo treba na ta nelep način pobirati krajcarjev.

Trgatev v Slov. Goricah je v polnem teku. Vinogradniki niso hoteli dalje čakati, ker je začelo grozdje zadnji čas hujati gniti. Mošt ima od ameriške trte po 11 do 16° sladkorja, od stare po 10 do 12°.

V Selnici ob Muri so občinske volitve z dne 20. avgusta 1912 v vseh treh razredih potrjene. Zmagali so, kakor znano, Slovenci.

V Spodnjem Gašteraju pri Št. Jurju v Slov. Goricah so pri občinskih volitvah Štajercijanci propali. Cela župnija Št. Jurij je sedaj v slovenskih rokah.

Gimnazijsko poslopje v Mariboru, sezidano pred 28 leti, je postalo letos premajhno. Zavod ima 17 razredov, od katerih so letos dva morali namestiti izven gimnazije v dijaškem semenišču. Načrti za prizidek k gimnaziji so baje že izdelani.

V Kamneli pri Mariboru so občinske volitve iz tretjega razreda vsled pritožbe Slovencev ovržene, ker so se pri volitvi 9. maja 1912 nepečatene glasovnice proglasile za veljavne in so se iste med skrutinijem pečatile. Za tretji razred bodo v kratkem nove volitve.

Ljutomerski okraj.

Iz Ljutomera. Učitelj Franc Jožefove šole g. Iv. Bankart je šel na leto dni k vojakom. Na njegovo mesto je imenovan učitelj g. Ciril Mikl od Sv. Duha na Stari Gori.

V Ljutomerskih goricah so začeli s trgatvo. Podbirina ima od 17 do 19° sladkorja, mošt pa 16—19°. Splošna sodba je, da bo tudi letošnja kapljica prav dobre kakovosti. Kupci že pridno prihajajo. Cena moštu je od 52 do 72 vinarjev.

Celjski okraj.

Iz Celja poroča „Slov. Narod“ o regulaciji Koprivnice sledeče: „Od Šmartnega teče skozi Celjsko okolico ob severnem robu posestev, ki se spadajo pod mestno občino celjsko in dalje preko Dolgega polja proti Voglajni potoček, ki ima le neznatno množino vode, ako je suho leto, ki pa letos dela velike neprilike mejašem. To je Koprivnica. Strago ima ta potoček, posebno v neposredni mestni okolici, zaradi malega padca skrajno vijugasto, tako da voda ne more odtekati. Če nastane najmanjša povodenj, jo udari čez bregove in na Lavi in po celem Dolgem polju je imamo polno v kletih, da o škodah na travnikih in poljih niti ne govorim. Ta potoček bi se dal z malimi stroški uravnati — ali pri nas je že tako, da se najprej potrebne stvari dostikrat najdalje zanemarjajo. Naj bi mestna, kakor okoliška občina in posamezni interesenti stopili skupaj in bi začeli z akcijo za regulacijo. Po mojem mnenju bi šlo z malo podporo obeh občin in interesentov in se ne bi bilo niti treba na deželno in državo zanašati, ker od tam bo nam prišla pomoč ob sv. nikoli. Davkoptičevalec“ — Podpisujemo z obema rokama.

Iz Celja. Na slovenski okoliški šoli je v šolskem letu 1912/13 zopet nad 400 učencev, t. j. za luknjo, s katerimi razpolaga ta zavod v učne svrhe, naravnost ogromno število. Na tej šoli obstojajo že leta tri paralelke, ena celo že nad 11 let; a vse te paralelke so dostej še provizorične! Seve pri nemški mestni šoli je to vse

drugače. Nas Slovence se pač mora povsod zastopljati! — Kakor slišimo, se krajni šolski svet za celjsko okolico resno poteguje za ustavljenje paralelke na okoliški šoli ter za ustanovitev nove paralelke k IV. razredu, ki šteje letos 84 učencev. Videti hočemo, kaj ukrene ljubljani naš deželni šolski svet štajerski.

V nedeljo, dne 27. t. m. se igra v celjskem „Narodnem domu“ Finžgarjeva „Naša kri“.

Hiša v Celju. V pondeljek, dne 28. tm. ob 10. uri popoldne se vrši v pisarni notarja g. L. Baša v Celju prostovoljna dražba hiše ležeče v Celju v Graški ulici št. 8. Opozarjamo na to prodajo zlasti naše trgovce in obrtnike, ker leži hiša v središču mesta v najbolj prometni ulici. Opozarjamo na to prodajo pa tudi naše narodne kroge, da ostane slovenska posest v slovenski roki. Več v inseratu.

Poročil se je 14. t. m. v Petrovčah g. dr. Fr. Kovča, c. kr. sodnik v Ilirski Bistrici, rojak iz Gomilske, z gđco Fani Jarnošek iz Celja. Mnogo sreče!

Sestanek slovenskih trgovcev se vrši danes v četrtek, dne 17. oktobra v gostilni g. Podgorška v Zavodni pri Celju.

Za „Sokolski dom“ v Gaberju pri Celju je na odkodnici g. Hinka Zagoričnika v „Sokolskem domu“ 12. t. m. nabrala gđca Natalija Vabičeva K 2'—.

Od Sv. Štefana pri Šmarju. (Občinske volitve). Dne 10. t. m. smo imeli občinske volitve. Klerikalci so se zadaj teden močno trudili, posebno dozdejni g. župan, obč. tajnik in občinski policaj. (Bodo vsaj čevljarji kaj zaslužili! Op. ur.) Tudi klerikalci so pri volitvi goljufali, zakaj nekateri so dajali po 2 glasovnici v škrinjico. Mislili so, da pridejo s sleparijo do zmage in da bodo še zaneprej obdržali popolno gospodarstvo v občini. Pa se jim ni posrečilo. V tretjem razredu so prodrli trije naši kandidati kot odborniki in dva kot namestnika (nasprotniki so dobili 3 odbornike in 1 namestnika); v drugem razredu mi 2 odbornika in 3 namestnike, (nasprotniki 4 odbornike); v prvem razredu mi 5 odbornikov in 2 namestnika (nasprotniki 1 odbornika in 1 namestnika. Mi imamo torej 10 odbornikov in 7 namestnikov, nasprotniki 8 odbornikov in 2 namestnika. Pa tudi med temi 8 so še štirje taki, ki se ne priznavajo k nobeni stranki, ampak so mirni in trezni možje. Klerikalci imajo torej v resnici samo 4 svoje odločne pristaše v odboru. Tako smo v tej občini napravili za enkrat nekaj reda. Več pa pride še pri prihodnjih volitvah.

Od Sv. Štefana pri Šmarju se nam poroča: Naš občinski tajnik je na prav nepošten način agitiral za klerikalce pri obč. volitvah. Hodi je od hiše do hiše in pravil, da hočejo „liberalci“ župnika proč spraviti itd. Od neke ženske pa je na naravnost goljufiv način dobil pooblastilo. Nič ji ni rekel, da se gre za volitve, ampak ji je dal pooblastilo v podpis, češ naj podpiše za asekuranc. Ime dotične ženske je vsak čas na razpolago. In ta človek je še povrh vsega — učitelj! Če je še sam raznašal izkaznice in glasovnice, bi naj bil rajše v tem oziru gledal na boljši red, namesto da je letal za babami za pooblastili!

Društvene in druge prireditve.

Glavno zborovanje „Podpornega društva za uboge učence c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredov v Celju“ se vrši 19. t. m. ob 2. uri popoldne v zbornici slovenske gimnazije.

Iz Gaberja opozarjamo še enkrat vse celjske in okoliške Slovence na veliko vinsko trgategov, ki se vrši v nedeljo dne 20. oktobra v dvorani „Sokolskega doma“. Začetek ob 7. uri zvečer. Svira priljubljena godba. Vstopnina 40 vin. za osebo. — Prireditelj, ki se vrši v prid Gaberski Ciril-Metodovi podružnici, nudi vsako leto obilo prijetne zabave, ter še enkrat vse celjske in okoliške Slovence na njo prav prijateljsko vabimo.

Nežni, slabotni otroci

kmalu okrepijo, če dobijo Scottovo emulzijo ribjega olja redno nekaj časa. Mnogo okusnejša in tečnejša nego navadno ribje olje se navadno rada jemlje, je lahko prebavna, in njen ugodni učinek ne izostane dolgo. Scottova emulzija posebej je rast trdnega mesa, razvoj krepkih mišic, njen vpliv na rast kosti je brezdvomen. Vsled splošne okrepitve začnejo otroci kmalu kazati več smisla in veselja do življenja, in mnogokrat že čez malo časa veselo skačejo semotja. Kot krepilno sredstvo za otroke je Scottova emulzija, v kateri je redilna vrednost olja z mineralnimi dodatki znatno povečana, nedvomno na prvem mestu, a biti mora prava Scottova emulzija.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh I. karnah. Če pošljete 50 v. v znakah na Scott & Bowne, d. z. o. z., Dunaj VII. in se sklicujete na ta list, dobite enkratno poskusno pošiljatev od ene lekarne. 567

LISTEK.

Češki otok pod nemškimi valovi.

Spisala Sokolova. — Poslovenil Š. K.

(Dalje.)

»S tem mi je padel kamen od srca«, se je od-
dahnil Petriček. »Bog povrni gospodu zdravniku,
da se je spomnil na nas. Tudi Kaderžabkovi-
ci ne bode žal, če bode nas vzela k sebi, stregli ji bomo
kot materi«, je dejala Petrička. In vsi so bili veseli
tega, da so še pozabili na Tonino službo.

Vsi so bili veseli, da so imeli stanovanje.

»In tako se ne bomo selili na cesto?« je vpra-
šala mala Slavica z glasom, kakor da je razočar-
rana. Ko je namreč v poslednjem času neprestano
slišala, da bodo šli vsi na cesto, se je tega veselila
v svoji otroški naivnosti. Rada bi bila le znala,
kako bode to, a nekaj ji je dejalo, da velikih ne sme
za to vprašati. Morala se je zadovoljiti s tem, kar
ji je povedala Blaženka, ki je imela še njasen pojem
o tem, kakor Slavica, in komaj se je vzdržala, da
ni jokala, ker se je nepopisno veselila dneva, ko
bi mogla Jezdinovi in Turinovi Savki v šoli glasno
klicati: »Glejta, nas so preselili na cesto, vas pa ne«.
— A nekaj jo je zadrževalo. Samo pomišljala je,
kako bode na cesti, da jo bodo mogle obiskati vse
njene tovaršice, ker na cesti sme biti vsakdo, do-
čim v hiši ni trpela njena mati njenih sošolk.

A zato je Petrička pomirjena še tisti dan odšla
k stari Kaderžabkoviči.

VI.

Bilo je krasno majevno jutro, ko je cela Petričkova
družina stala na ještjedski postaji, spremljajoč
Tono, ki je odhajala v Prago. Ravno preko tračnic
se je videl silni gorski greben, ki je nosil na svojem
hrbtu črno hosto, v podnožju so zeleneli travniki.

Prišli so zelo zgodaj, blagajna še ni bila od-
prta. Tona, čeprav je bila sama močno ginjena, ker
težko je zapuščala svoje drage, vedoč, v kakih bor-
bi jih zapuščala, se je delala mirno in veselo, da bi
odgnala vsako skrb z roditeljevih obličij.

Posebno matere ni hotela vznemirjati. Dolgo se
Petrička ni mogla pomiriti, ko je zvedela, da name-
rava Tona v Prago v službo.

»Kaj bom revica brez tebe?« je vzdihovala »In
moj otrok mora služiti!« je tožila. Tona je imela
mного truda, da jo je sprijaznila s svojim načrtom.
Posegla je za pomoč tudi po takih malenkostih, ka-
terim sama sicer ni zaupala, a je mislila, da bodo
ugodno vplivale na mater. Razveselila je namreč
mater s tem, da se deklicam, ki pazijo na otroke,
v bogatih družinah reče »gospodična«; in to je po-
mirilo mater. Sama se je veselila, da pride v češko
hišo, katera more podpirati češki narod. In odločila
se je v duši polna navdušenja in najboljših nakan,
da bode vestna, skrbna, pridna, prijazna, kar je
najbolj potrebno pri otrocih; veselila se je pri misli,
da bode njej zaupanim otrokom, katere je že na-
prej ljubila, v srce vsadila vse dobro, in s tem isti
mah tudi ljubezen do češkega naroda. Mlada duša
je sanjala še o drugi nalogi, ki jo čaka v družini
gospoda Rudkyja.

Gotovo jo bode gospod Rudky spraševal o raz-
merah, v katerih žive Čehi v Ještjedu, ko se toliko
zanima za češke manjšine. Vse mu bode opisala:
bogate božične darove v nemških šolah za otroke
čeških odpadnikov, da s tem še lažje dobijo druge
otroke, preganjanje čeških delavcev, obrtnikov, me-
ščanov, vse ono trpljenje, ki ga je bila njena duša
polna, in svojo ljubezen do svojcev, do rojakov, do
sotrpinov.

Opisala mu bode zvestost do svojega naroda,
zavednost; naštela mu bode žrtve, ki so podlegle
v težkem boju, ki so izgubile svoje premoženje, da,
mnogi tudi svoje življenje; povedala mu bode tudi,
da v mnogih slučajih bi mala moralna ali materijalna
podpora ohranila cele vrste našincev. Vse, vse bode
povedala temu odličnemu in bogatemu narodnjaku,
da zve iz njenih ust, koliko trpe in česa potrebujejo
njegovi preganjani rodni bratje.

Teh nekaj dni, ki jih je preživela pred odho-
dom, je spala malo. Sedaj je ni več strašila tema
s svojo praznoto, ki jej ni dajala nikakoršnega odgo-
vora, temveč sedaj je prodirala skozi temo svitla
nada. Sedaj je videla, da se v tej nočni temini po-
mika svetloba bližje in bližje, jasnejše. Na pomoč
ji hite iz daljave rodni bratje v narodni ljubezni.
Krasijo velikansko božično drevo, zidajo v Ješt-
jedu hiše za Čeha, da bodo pod lastnim krovom.
Videla je tudi krasne prostore, zatočišča za vsa-
kega po težkem delu, kjer se je jačila narodna za-
vest, kjer se je hrabrilo, vzpodbujalo, da vstrajajo,
kjer je plamtel ogenj navdušenja, kjer se je svobodno
čula češka beseda in kjer je svobodno odmevala
češka pesem. Videla je krasno stavbo s ponosnim
pročeljem, še lepše nego ga imajo nemške hiše v
mestu, in na stavbi se je blestel napis: »Češki dom«.

Ti njeni načrti in premišljevanja so ji naprav-
ljali odhod od doma malo lažji. Saj se bode razve-
drila zopet s svojci, ko se probudi ljubezen do tu-
kajšnjih Čehov. In ona bode budila na pravem me-
stu, v hiši bogatina — narodnjaka.

Sedaj, ko je prišel čas slovesa, je občutila vsu
težo ločitve. Morala je pustiti v borbi že osiveli
glavi. Ne bode več pri njih, da bi vsaj s tolažbo
sladila to težko življenje. Sinoči je bila naročila
Vojtehu, naj tolaži stariše, in naj stori vse, kar mu
bodo rekli.

»In tako naj vas vse skup Bog čuva, vse sku-
paj«, reče Tona, poslovlivši se od vseh. Začutila je,
da je v materinem naročju. Mati ji je napravila na
čelu križ, in jokati ni prenehala. Tudi Petriček jo je
privil na prsa, govoreč ji:

»Bog te naj spremlja, drago dete; in naj ti do-
deli vso srečo«, pa je pričel miriti in tolažiti mater:
»Ne jokaj, mati, obriši si solze! V Prago gre, med
svet; če bi jo odtam spremljali v — Ještjed, tedaj
bi se morali jokati. A ti reci tam v Pragi, da smo
tu sami prosti obrtniki, da poznamo narodno dolž-
nost in da ne bomo grešili na njej do zadnjega diha.«

»Povedala bome«, je ponavljala Tona, »pomagam
vam pri tem Bog!«

Še enkrat je objela mater in morala je v vlak,
njeni dragi so ostali na kolodvorskem hodniku za
ograjno.

Še enkrat je pogledala skozi okno na svoje
mile, katere je zapustila v tugi samo zato, da jim
pomaga v njihovi bedi. Skupno so stali. Mati je pla-
kala, oče se je zresnil, Vojteh je mrko zrl pred se,
samo sestrici sta se otročje smejala nekako v za-
dregi kakor mlad majev dan — in odpeljala se je
njihova nada v Prago.

(Dalje sledi.)

Stara pravda.

Spesnil Anton Aškerc.

VI.

Boj pri Brežicah.

(Septembra 1516.)

„Le vkup, le vkup, le vkup...
erhangen und auch gesspisst.“
(I. p.)

»Kdó trka zunaj... o polnoči? —

»„Odprite! Kum Zorko pred vrati stoji.“ —

»„Od kod?“ — „Iz Brežic... iz boja!“ —

»„Odperta ti kočja je moja!“

»„Iz Brežic! Divjá li še pravde vihár?“

»„Ne! Danes potihnil je za vsegdár;
mir sklenil je Ditrihštajn Žiga * —

Nad njim nikjér vójvode ní ga.

»„Odbíjali vraga smo z levjoj močjój.

Kij s súlícoj, z mečem bát, sablje s kosój...

Nocój je vse tiho tam doli...

Zdaj úkaj vsak grad naokóli!

»„O, miren sedaj je vsak puntar — tlačán!

Mir rajski opévata krókar in vráu...

A kar se nas bílo v dolini,

naznanjam vam jaz ga jedini!

»„Tristo jih po bitvi ostalih še roj

v vrt mestni nažene vam Ditrihštajn, voj,

nasmejé se Žiga in déje:

Pokáj pak so prazne té véje?

Pet kmetov — ní res li tovarši? — lehkó

Kot sadje nosilo bi vsako drevó!

Ko nálašč, prekrasna — vešála...

Pa naj se poskusi tá — šála! — “

* Vodja cesarskih in graščinskih čet v boju proti
upornim kmetom pri Brežicah.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odpravo peg in za dosego
in ohranjenje nežne, mehke kože in bele polti in
boljšega mila kot svetovnoznano lilijno mlečno
milo Steckenpferd, znamka jezna palica, od
Bergmanna & Co., Tetschen a. E. — En kos se dobi
za 80 vin. v lekarnah, drogerijah in vseh enakih
trgovinah. Ravnotako se obnese Bergmannova lilijna
krema „Manera“ čudovito pri ohranjenju nežnih, belih
ženskih rok; dobi se v tubah po 70 vin. 135 40-86

Dopisi.

Križevci. Ne bo več dolgo, in naš kaplan
Ostrž bo zapovednik cele fare. Ko smo imeli
„Ciril-Metodarij“ dne 15. septembra veselico, je
zapovedal mežnarju, da mora vso noč stražiti
cerkev pred liberalci. Potem pa je pravil okoli:
»Glejte, kakšni so liberalci, še cerkev moramo
zastražiti pred njimi!« — Ko so drugi dan neka-
teri šolarji pomagali gostilničarju Solini vračati
izposojene stole, jih je pa nahrulil: »Ali ne veste,
da je bila tam brezbožna, liberalna veselica, vi
pa še pomagate? Zato boste vsi tepeni v šoli!«
— Le tako naprej, go, pod kaplan! Javnost naj
blagovoli presoditi, ali je lepo za duhovnika, da
hoče vcepiti nestrpnost že v srca mladine. Zdaj
imamo kaplanovega izzivanja že preveč; čisto
lahko se mu kdaj pripeti kaj neljubega, kadar bo
zopet spremljal dekleta ponoči domu. Seveda bo
tega kriv zopet „študentovski oča“, kakor da bi
drugi vsi plesali po kaplanovi godbi! — Pri zadnji
Slomškovi slavnosti je bila lahko velika udeležba,
ker se je agitiralo v Veržeju in tukaj celo s priž-
nice za njo. Ljudje pa so se morali vendar prav
pošteno dolgočasiti, drugače bi jih ne bilo popi-
halo toliko iz novega „društvenega doma“ v go-
stilno k Solini. Radovedni smo tudi, koliko deviških
vencev — domačih in tujih — je ovenelo ono noč
po Slomškovi slavnosti, ko se je popevalo in ra-
jalo pri Hauptmanu do drugega dne; pa o tem
začasno zgodovina molči. — „Slovenski Gospodar“

tudi hvali našega kaplana, da je dosegel največje
število novih naročnikov (60), ko je hodil po
zbirci. K temu rečemo samo to: ljudje so res
dobri! Najprej daj pošteno mero zrno — seveda
prostovoljno — potem pa še svetlo krongo iz žepa!
Kaj zato, če ti manjka potem za sol ali petrolej,
da je le „Gospodar“ v hiši! Res, mnogo stori in
žrtvuje dober faran za ljuba nebesa — da jih
imajo duhovni gospodje na tem svetu, on pa po
smrti. Drugo prihodnjic!

Malanedelja. Dandanes se res ni čuditi, da
peša vera, klerikalizem in zloraba vere v politične
namene pa gre vedno bolj v klasje. — Tukaj
imamo prav fletnega župnika Jož. Kolariča. V
gostilni prebije skoraj več časa „lego doma. Kadar
se ga tam navleče tako, da „z glavco dol pokima“
ali pa, da postane pravcato rabijaten, tedaj se
bolj zmerni ljudje čez to čudijo, kako neki je
mogel ta božji namestnik sploh postati župnik.
Njegovo vedenje se namreč prav nič ne strinja z
dostojanstvom župnika. Nič novega ni, ako v takem
„natrikauem“ stanju vrže ob tla kakega otroka,
pograbi za lase kako žensko, ali pa poskuša at-
letske prijeme na — moških; dokazi so na raz-
polago. Krčmar Mat. Kosi je vsaj blaga duša, da
ga enako nsmiljenemu Samaritanu spravi lepo
domu, ako mu odrečejo nogo službo. Zmerni žup-
ljani želimo, da gospod župnik neha s takimi
javnimi nastopi, če pa že rajši popiva v gostilni
kakor doma, naj pa se obnaša dostojno in svojemu
„velečastitemu“ naslovu primerno ter ne strelja
v bodoče več takih kozlov; lahko bi se namreč v
nas vernih ovčicah vzbudila upravičena želja, da
se čim prej poslovli od nas. Čisto drugačen ugled
ima gosp. kaplan, s katerim smo vsi zadovoljni.
Škoda le, da se nam prevečkrat odpelje nekam
tja dol! Pa to so njegove zasebne stvari!

Gospodarski paberki.

Klerikalci in kmečko združništvo. Iz
Ptuja nam pišejo: Mnoge kmečke branilnice in
posojilnice na deželi so posebno letos in lani, ko
imamo pomanjkanje denarja na vseh koncih in
krajih, uvidele, da je treba pred vsem gledati na
to, da si povečajo lastno glavnico. In začele so
po nasvetu čeških in nemških združnikov z zvi-
šanjem deležev. Klerikalci sami prav dobro vedo,
da bodo morali iti isto pot in merodajni njihovi
združniki jo tudi že za rajfajzovke priporočajo.
Popularna seveda stvar ni, posebno sedaj, ko se
je ljudi na deželi že z malimi 2kronskimi deleži
razvadilo. Mnog se jezi — in „Slov. Gosp.“ je
tisti list, kateri daje z veseljem prostora za na-
pade na tiste meže, ki bi radi našemu kmečkemu
združništvu pomagali. To se je sedaj že zgodilo
z napadi na g. dr. Goriška pri Sv. Lenartu v
Slov. gor. in na poštarja Škrleca pri Sv. Tomažu
nad Ormožem. Tako postopanje klerikalnega lista
je skrajno grdo in hinavsko. Blatiti koga proti
lastnemu boljšemu priprisanju samo iz strankar-
skih ozirov, to more storiti le kak klerikalci.

Kri in druge odpadke zaklanih živali je
najbolje spravljati na kompost. Navadno se meče
te stvari na gnoj, kar pa je napačno. Tu dolgo
ne segujejo in kure ter psi je spravljajo na dan.
Na kompostu, kjer se je seveda mora z zemljo
zagrniti, so popolnoma na miru, se hitro razkro-
jijo in so največjega pomena, ker dajejo kom-
postu one snovi, ki je temu-le najbolj manjka.
Mesarji naj imajo vedno poleg mesnice en ali
dva široka komposta, da sprejemata vse odpadke
zaklanih živali. Boljega gnojila ne morejo imeti,
nego je takšen kompost! „G. N.“

Ugašanje petrolejskih svetilk. Mnogo ne-
sreč se pripeti vsled neprevidnega ugašanja pe-
trolejskih svetilk tudi še dandanes. Temu se ni
čuditi, ako pomislimo, kako z lučjo ravna. Ali
zamore nastati kaj drugega nego razpok (eksplo-
zija), ako z vso silo na vrhu cilindra pihnemo?
Le slučaju se imamo zahvaliti, da se ne pripeti
vedno kaka nesreča. Sicer bi še šlo, ako bi po-
prej stenj podvili in potem ugasnili, pa tudi ta-
krat zna pihanje od zgoraj škodovati. Zatorej
svetujemo to-le: Podvijmo gorečo luč nekoliko,
držimo roko zgoraj za cilindrom in sicer tako,
da je morda meziniec precej blizu cilindra, ostali
del roke pa čez njega vun gleda ter na to pih-
nemo čez zgornjo odprtino cilindra proti roki.
Zrak je potem vsled te zadržan in mora v od-
prtino cilindra, zato pa plamen takoj ugasne.

Ako so dobili prasei takozvano kosto-
lomnico, da se jim kosti krivijo, poklada naj se
jim prav tečna klaja in spušča naj se jih čim
več mogoče na prsto. Daje naj se jim tudi tri-
krat na dan po eno malo žličko preparirane
kostne moke, katera naj se vrže v krmo. Ako se
jih je lotila huda kostolomnica, pokliči živino-
zdravnika, da ti napiše recept za fosfor, raztopljen
v ribjem olju. „G. N.“

SUKLA

in modno blago za gospode in
gospe priporoča izvozna hiša
Prokop Skorkovský in sin
v Humpolcu (Češko).

CEFIRI

Vzorec na zahtevo franco. Jako
smerne cene. Na željo dam tukaj
izgotoviti gosposke obleke.

107 48-36

Tombolo priredi društvo za varstvo in oskrbovanje otrok za celjski okraj dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne pri „Belem volu“ v korist zane-marjene in bedne mladine. Društvo se je že delj časa trudilo, pridobiti veliko in lepih dobitkov, kar se mu je tudi posrečilo po darežljivosti po-zrtvovalnih dobrotnikov, tako da bode lahko vsak, kogar še ni sreča popolnoma zapustila, nesel domov svoj dobiček. Kot prvo darilo je velika vreča najfinejše moke, kot 2. klobuk sladkorja, dalje so še 3 kg kave, 15 kg riža, tudi srebrna ura je na razpolago. Kakor je videti, so dobitki povsem praktične vrednosti, pa ne samo navedeni, ampak vseh 100. Zanimanje je veliko vsepovsod. Pridite vsi, ki vam je na srcu bedna mladina.

Zgornja Loznica pri Žalcu. Tukajšnje kmetijsko bralno društvo priredi v nedeljo, dne 20. oktobra vinsko trgatav v prostorih g. Franca Jošta na Zgornji Loznici. Svirala bode godba na lok. K obilni udeležbi vabi odbor.

Št. Pavel pri Preboldu. Vsi člani „Sokola“ so vabljeni v nedeljo, dne 20. oktobra popoldne ob 3. uri k obnemu zboru pri Francu Vedeniku. Ker se bode volil nov odbor, se bo vsak, kteremu je mar nadaljni obstoj društva, zboru gotovo udeležiti!

Narodna čitalnica v Hrastniku vabi na svoj glavni občni zbor v nedeljo, dne 20. t. m. ob 4. uri pop. v društveni sobi. Pristop imajo tudi nečlani.

Šentpeterska požarna bramba se iskreno zahvaljuje vsem prijateljem in podpornikom, ki so pripomogli, da je njena slavnost 13. t. m. tako krasno uspela.

Zadnji dopisi.

Dramatično društvo v Celju uprizori kot prvo igro v tej zimski sezoni Finžgarjev igrokaz v štirih dejanjih „Naša kri“. Ker je vsebina iz zanimive francoske dobe, prepojena z iskreno ljubeznijo do domače grude. opozarjamo slavno občinstvo iz Celja, posebno pa iz okolice že sedaj na to gledališko predstavo.

V Ptuj se bo uprizorila v nedeljo 27. t. m. v „Narodnem domu“ znana ljudska igra „Brat Martin“.

V Grižah so pri obč. volitvah klerikalci obdržali občino v rokah. Za župana je zopet izvoljen Pikel.

Iz Št. Janža na Dravskem polju. Tu je imel Miha Brenčič v nedeljo, dne 13. t. m. shod, s katerim pa si je več škodoval, kot koristil. Kakor je teh poštenjakovičev navada, je tudi on sebe in svoje v zveze koval, v prah pa je po-teptal vse, kar ni z njim v zvezi, zlasti si je privoščil v delu za narod osivelega g. dr. Jurtele in sen. predsednika dr. Ploja, kterima pa na dnu ubogi zrebčar vi vreden niti čevljev snažiti. Najlepše pa je bilo, da je brez vzroka nesramno na-padel župana in obč. odboraike, ki so razven enega vsi njega volili. O priliki pa bomo osvet-lili tudi delovanje šentjanskega „miroljubnega“ kaplana.

Iz železniske službe. Kot postajenačelnik v Brežice je imenovan Oroszy iz Sevnice, v Sevnico M. Jenčič iz Opčine.

Iz finančne službe. Prestavljen je nadkomisar finančne straže Martin Voh iz Celja v Maribor in komisar finančne straže Martin Kovač iz Maribora v Celje.

Mir med Italijo in Turčijo sklenjen.

Rim, 15. oktobra. Danes ob 6. uri zvečer je bila podpisana italijansko turška mirovna pogodba. S tem je italijansko-turška vojna končana.

Z balkanskega bojišča.

Črnogorska zmaga pri Tuziju.

Podgorica, 15. oktobra. Ko se je črnogorska pehota (trajno pripravljala na nov napad s pomočjo topničarstva, se je prikazal turški častnik z belo zastavo, ki je izjavil, da se posadka uda. Nato je črnogorska armada mesto zavzela in napravila velikaški plen: 9 topov, 8 strojnih pušk, 7000 Mauserjevih pušk, 800 vojaških šotorov in 5000 turških vojakov. Vest o črnogorskih uspehih pri Tuziju je izzvala po vsej Črni gori velikansko navdušenje.

Zmaga pri Obotiji.

Cetinje, 14. oktobra. General Martinovič je zavzel utrdbno Obotija, 2 kilometra od Skadra. V boju je padlo krog 400 Turkov, Črnogorci so imeli 100 ranjenih in mrtvih.

Vrhovni poveljnik srbske armade.

Belgrad, 15. oktobra. Za vrhovnega poveljnika srbske armade je imenovan bivši vojni minister general Pašić.

Vpad Turkov v Srbijo. Boji na srbsko-turški meji.

Belgrad, 15. oktobra. Včeraj zjutraj so Turki pri Ristovcu vpadli na srbsko ozemlje. Srbi so jih pognali nazaj čez mejo.

Solun, 15. oktobra. Iz Bojanovca se poroča, da je na srbski meji čuti neprestano grmenje topov.

Turške grozovitosti.

Belgrad, 15. oktobra. Nad 5000 Srbov je doslej pribražalo z Turčije. Zapustili so vse imetje

in so skoro čisto brez sredstev. Begunci poročajo o strašnih grozodejstvih Turkov v Stari Srbiji, v Dubici in Gradinah so Turki masakrirali pope, kmete sekali na drobne kose, žene in otroke pa natikali na kole.

Turčija pretrgala zveze z balkanskimi državami.

Splošna balkanska vojska se pričela danes v četrtak.

Carigrad, 15. okt. Turška vlada je danes odpoklicala svoje poslanike iz Sofije, Belgrada in Aten in s tem pretrgala diplomatske zveze z balkanskimi državami.

Belgrad, 17. okt. Danes se prične splošna balkanska vojska. Srbski kralj Peter pride danes v srbski tabor Niš.

Cetinje, 17. okt. Črnogorska zmaga pri Tuziju je na Turke strašno uplivala. Umikajo se na celi črti v Skader. Danes ali jutri že pride pri Skadru do odločilnih bojev.

Cetinje, 17. okt. Črnogorska armada je zavzela v bližini Skadra novo trdnjavo Hum.

Boji za Berane in Taraboš.

Cetinje, 17. okt. Poroča se, da vesti o padcu Beran in Taraboš niso resnične, vendar je pa padec obeh trdnjav le še vprašanje par ur.

Beleške.

Štajerski deželni zbor. Graška „Tagespost“ z dne 13. t. m. poroča: „Poskusi ustavovernega veleposestva, spraviti deželni zbor do delazmožnosti, so se tudi zadnji čas nadaljevala. Slovenci so izjavili, da so pripravljene stopiti z nemško večino v pogajanja o najbolj perečih vprašanjih. Kakih gotovih zahtev ali želj niso predložili. Včeraj (12. t. m.) se je vršilo v deželni hiši posvetovanje nemškoonacionalnih poslancev, pri katerem je prišel na razgovor predlog veleposestva. Končni rezultat glede formalnih vprašanj se ni dosegel. Upanja, da bo deželni zbor prišel do dela, je jako malo. Najbrže bo še to leto razpuščen.“

Slavnost „Zveze narodnih društev“ dne 6. okt. v Celju je dala nad 1300 K čistega dobička, največ, kar je kedaj kaka veselica v Celju nesla.

Zahvala. Zveza narodnih društev se zahvaljuje prav prisrčno vsem, ki so z darili v blagu in denarju ali z neumornim sodelovanjem pripomogli k sijajnemu moralnemu in gnotnemu uspehu ljudske slavnosti dne 6. oktobra v celjskem „Narodnem domu“. — Odbor.

Znano je, da so premočna odvajalna sredstva škodljiva. Uporablja naj se torej v to svrhu dr. Rosa-jev balzam za želodec, ki odvaja zmerno brez vsakih slabih posledic in nikakor ne moti redne prebave, ampak jo še pospešuje in krepi. Dobiva se to sredstvo v lekarni B. Fragnerja, c. kr. dvornega zalagatelja v Pragi, kakor tudi v tukajšnih lekarnah. Glej inserat!

V vsaki starosti se pri hudem kašlju rabi z najboljšim uspehom okusno sredstvo Thymomel Scillae. Dobi se za K 2'20 skoro v vsaki lekarni, vendar je strogo paziti na ime Thymomel Scillae.

Miljonska zbirka

za narodni sklad:

Zadnji izkaz 26.562 vin. Mesečni prispevki v oktobru dozdaj 690 vin.; dr. V. Kac iz Mari-bora 1000 vin.; pri Pepci na Bregu pri Celju o priliki Miloševga godu nabrano v veseli družbi 500 vin.; Janez Štobec iz Murščaka poslal 200 vin.; gdčna Natalija Vabičeva na odhodnici g. H. Za-goričnika 12. t. m. v „Sokolskem domu“ nabrala 330 vin.; od čistega dobička pri slavnosti 6. t. m. 80.000 vin.; skupaj 109.282 vin.

Slovenski kmečki koledar za I. 1913

bo izšel te dni. Bogat je na vsebini in za 64 strani obširnejši ko lanski. Vsebuje mnogo lepih povesti iz kmečkega življenja, gospodarski in poučnih spisov, smešnic, slik itd. Povesti so iz peres najboljših mladih slov. pisateljev (Golar, Pagelj, Svetina, Trošt itd.) — Nadaljuje se zgodovina Slovencev pod naslovom „Oče Matijevec in naši pradedje“. Koledar se prične te dni razpošiljati in upam, da ga bodo vsi, kateri ga bodo prejeli, zaradi bogate vsebine tudi obdržali ter takoj poslali malenkostni znesek K 1'20 za knjigo, ki obsega 208 strani.

Vekoslav Spindler.

Klobase	
Dobro vino	V gostilni Sokolski dom v Gaberjih se dobijo v petek, soboto in v nedeljo sveže jetrne, krvave in mesene klobase, mrežna pečenka itd.
Sveže pivo	Klobase

Cilj

prizadevanj, najti najboljše in najizdatnejše sredstvo za izboljšanje kave

dosežejo vedno le one gospodinje

ki kupujejo kavini primatek v zabojčkih ali v zavitkih označenih s „kavinim mlinčkom“. One so izbrale najboljše, kajti primatek za kavo s „kavinim mlinčkom“ je najjedernatejši, najokusnejši in najizdatnejši izdelek te vrste, ker je

„pravi Franek“.

Tovarna v Zagrebu.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Trbovlje: List se vam redno pošilja. Če bo še kaka nerednost, naznanite po dopisnici, da primemo pošto za ušesa. Za naslov takega lista, kakor si ga Vi želite, ne vemo. Obrnite se v tej zadevi na naslov Ljudevit Furlani, 51 Erroll Road, Portslade (Brighton), England. Tam dobite gotovo potrebno pojasnilo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Zbukovje: Ali se vam ne zdi stvar preveč malenkostna? — **Polzela:** Ali smatrate organista vrednega takega dopisa. Bog mu odpusti grehe, če se mora pri svojih ponečnih vajah posluševati revolverja. Za 18 letnega pobiča je to res še pre zgodaj! — **Sotladolski:** Za danes žal prepozno!

Loterijske številke.

Gradec, 12. oktobra 1912: 83, 18, 5, 13, 20.
Dunaj, " " " 39, 32, 36, 14, 15.

Da si ohraniš zdrav želodec

je odvisno v prvi vrsti v ohranitvi, pospeševanju in urrejevanju prebave ter v odstranjenju neprijetnega zaprtja.

Domače sredstvo, ki je napravljeno iz izbrano najboljših in učinkujočih zdravilnih zelišč, sredstvo, ki vzbuja tek in pospešuje prebavo, sredstvo, ki lahko odvaja in odstranjuje posledice nezmernosti, napačne diete, prehlada, posledice sedenja in zapečenosti kakor gorečico, napetost, preobilo tvoritev kiseln in krčevito bolest, sredstvo, ki vse to ublaži ali pa odstrani, je „Dr. Rosa-Balzam za želodec“ iz lekarni B. Fragnerja v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavoja nosijo postavno določeni varstveni znak.

GLAVNA ZALOGA: lekarna B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja „pri črnem orlu“, Praga, Malá strana 203, vogel Nerudove ulice.

Pošilja se vsak dan
1 bela steklenica K 2'—, pol steklenice K 1'—.
Po pošti, če se pošlje naprej K 1'50, se pošlje mala steklenica, za K 2'80 se pošlje velika steklenica, za K 4'70 dve veliki steklenici, za K 8'— štiri velike, za K 22'— štirinajst velikih steklenic franco na vse postaje avstro-ogrsko monarhije. Zaloga v 1 karnah Avstro-Ogrske. — V Celju v lekarnah M. Rauscher, Oton Schwarzl itd.

54

26-15

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki dokaže, da moja čudežna zbirka 300 kosov za samo 6.50 kron

ni priložnostni kup in sicer: 1. prava švicarska sist. Roskopf-pat. žepna ura, dobro idoča in točno regul. s pismeno triletno garancijo tovarne, 1 amerik. doublezlata verižica, 2 amerik. doublezlata prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlačena garnitura (manšetni, ovratniški in prsni gumbi), 1 amerik. žepni nož (5 deln.), 1 eleg. bela kravata (vzorec po želji najnovejše fazone), 1 krasna kravatna igla s similibriljantom, 1 krasna damska broša (zadnja novost), 1 koristna popotno-toaletna garnitura, 1 elegantna prava usnjata denarnica, 1 par amerik. bontonov z imit. draguljem, 1 pat. angl. vrem. barometer, 1 sal. album s 36 umetniškimi in najlepšimi razgledi sveta, 1 krasni ovratni in lasni kolfer iz pravih orientalskih biserov, 5 indijskih proroških hudičkov, ki zabavajo celo družbo, in še 250 različnih predmetov, ki so v vsaki hiši potrebni in nepogrešljivi, gratis. Vse skupaj z eleg. sistem Roskopf žepno uro vred, ki je sama dvojnega vredna, stane 6 K 50 h.

Dobi se po povzetju ali proti predplačilu (tudi znamke se spreimejo) od:

J. GELB, razpošiljalnica Novi Sandec 264.

Če se naročita dva zavoja, se 6 najfinejših žepnih robcev zastoj pridene. Za neugajajoče denar brez vsega takoj nazaj, tako da je vsak riziko izključen.

Popolno zaupanje

pridobile so si
 Zvezda **MAGGI**-JEVE kocke
 s krilcom
 (gotova goveja juha)
 po 5 vin.
 pri vseh gospodinjah.
 Ime MAGGI jamči za
 takojšnjo pripravo
 in izvrstno kakovost

Mala oznanila.

Vsaka **masno tiskana beseda** stane
10 vin., navadno tiskane pa po **4 vin.**
 Znesek se mora vpslati vnaprej, ker se sicer
 inserat ne priobči.

!! 500 kron !!

Vam plačam, če moj zati-
 ralec korenin 'Ria-mazilo'
 ne odstrani vaših kurjih
 oces, bradavic, roženice v
 3 dneh brez bolečin. Cena
 1 lončka z garancijskim
 pismom vred 1 krona. Ke-
 mény, Kaschau, I. Postfach
 12/227 (Ogrsko). 512 80-10

Ženitna ponudba.

Mlad trgovec, kateri je
 prevzel od svojega strica
 trgovino z blagom vred,
 gostilno in gospodarstvo s
 celo spravo v vrednosti
 60.000 K. išče gospodično
 od 20—30 let staro, s pre-
 moženjem od 10.000 kron
 naprej. — Mlada vdova ni
 izključena. Resne ponudbe
 pod 'Kupčevalec' do 30. t. m.
 na upravnistvo 'Nar. Lista'.

Izjava.

Podpisani preklicujem vse
 žalitve, ki sem jih govoril o
 Kolinski tovarni za kavne pri-
 mesi v Ljubljani kot uslužbeni
 pojasnjevalec firme Heinrich
 Franck Söhne letošnje leto za-
 četkom meseca junija v okolici
 Moravč, in te žalitve prekli-
 cujem. Obenem izjavljam, da
 so bile moje trditve o kakovosti
 izdelkov Kolinske tovarne brez
 vsake podlage.

V Ljubljani, 10. okt. 1912.
Lud. Černelič.

Razpis.

Županstvo v Trbovljah daje v najem
občinski mlin
 s tremi tečaji in stopami za letno najemščino
 500 K. — Mlin je popolnoma novo prerejen in
 opremljen in stoji na zelo pripravnem mestu. —
 Pismene ponudbe naj se pošljejo na županstvo
 do 15. listopada t. l.
 Mlin se odda od 1. prosinca 1913.
 Županstvo Trbovlje, dne 15. oktobra 1912.
G. Vodušek.

Dne 24. oktobra t. l. ob 11. uri predpoldne se vrši
 pri okrajni sodnji v Slovenski Bistrici soba št. 3

dražba

Kornpčevega mlina v Studenicah. Cenilna vrednost znaša 8000 K, najnižji ponudek 5333 K
 33 v. Mlin je na novo urejen, ima veliko, zelo stalno vodno moč, voda nikdar ne zmrzne
 in lahko žene tudi večje obrtno ali industrijsko podjetje. Kraj je lep. Že mlinarska obrt
 obrestuje investiran kapital. — Ugodna prilika za izdelovalce sodavice in pokalic, ker je
 voda izborna.

Šivalni stroj

„Cylinder“ za čevljarja, nov, proda za polovično
 ceno **A. Bursik**, pri kapucinskem mostu, **Celje**.

Št. II. 43.320 632 2-1
 5221

Razglas.

Pletarski tečaji na deželni vinarski
 soli v Silberbergu pri Lipnici.

Da se znanje izdelovanja navadnega, v go-
 spodarstvu, osobito pri vino- in sadjereji potreb-
 nega pletarskega blaga po celi deželi razširi in
 udomači in da se dobi za kmetijske delavce za
 zimski čas delo in zaslužek, je deželni odbor
 sklenil, na imenovanem zavodu v zimskih mescih
 za **12 udeležencev** napraviti **pletarski tečaj**
od 1. decembra do 15. februarja.

Udeleženci dobijo na zavodu poleg prostega
 pouka tudi prosto stanovanje in imajo samo za
 hrano, katero dobijo tudi v zavodu, plačati me-
 sečno 24 K. Prijaviti se je treba do **15. no-**
vembra pri štaj. dež. odboru potom obline,
 okrajnega zastopa ali kmetijske podružnice.

Pogoj: starost najmanj 16 let, pristojnost v
 eno izmed štajerskih občin, npravnostno spričevalo
 in jamstvo za plačilo doneska za hrano.

GRADEC, dne 8. oktobra 1912.

Štajerski deželni odbor.

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo
 stroko spadajoča dela
 kakor slikanje sob,
 : cerkev, gledaliških :
 odrov, črkoslikarstvo
 na steklo, les itd. —
 Zmerne cene. — Pri-
 poroča se za obilna
 naročila. Svoji k svojim!

Viktor Bevc, Celje

90 **Graška cesta št. 8.** 49-26

**Pri revmatizmu in
 neuraigiji**

lajša bolečine pri protinu, vsesava otekline členov
 in jih dela zopet gibljive; pri mrazu odstrani
 neprijetni mravljinčji občutek v kratkem času;
 za vribanje, masažo, obkladke in kopeli pripravni

KONTREVMAN

Besedna znamka varovana. Pozor
 na ime preparata in izdelovalca.

Tudi pri daljši rabi brez vsakih neprijetnih
 ali škodljivih posledic, zato bolje nego vsi
 dozdaj rabljeni naravnostni predmeti.

1 tuba 1 krona.

Po pošti, če se pošlje naprej
 1 K 50 v, se pošlje 1 tuba } franko.
 5 " " " 5 tub }
 9 " " " 10 " }

Izdelovalec in glavna zaloga
B. FRAGNER, lekarnar

c. kr. dvorni založnik, **Praga III., št. 203.**
 Dobi se v lekarnah. V Celju v lekarnah M.
 620 Rauscher in Oton Schwarzl. 8-1

Razglas.

Naročitev ameriških trt za plačilo iz združenih
 državnih in deželnih nasadov za nasadno dobo
 1912/1913.

Štajerski deželni odbor imel bo za prodati
 v prihodnji spomladi iz združenih državnih in
 deželnih nasadov naslednje množine ameriških
 trt, in sicer:

1. 600.000 ceplencev, večinoma od laške
 graševine, belega burgundca, zeleničča, rumenega
 šipona, bele in rudeče zlahtnine, rudečega tra-
 minca, renske graševine, muškateleca, cepljenih
 na riparijo Portalis, vitis Solonis ali rupestris
 Montikolo.

2. 200.000 korenjakov od riparije Portalis,
 vitis Solonisa in rupestris Montikole.

3. Dva in pol milijona ključev od zgoraj
 imenovanih treh podlag in od Goethe'ja štev. 9.
 Cena trtam je:

I. 1000 komadov ceplencev 200 kron za
 imovite posestnike, 140 kron za vse druge.

II. 1000 komadov korenjakov 24 kron za
 imovite posestnike, 16 kron za vse druge.

III. 1000 komadov ključev 10 kron.

Deželni odbor si pridrži pravico, naročnikom
 od več, kakor na 1.500 ceplencev in 3000 ko-
 renjakov ali 5000 ključev zmanjšati naročeno
 množino trt, ravna se po številu oglašanih
 naročil.

Naročila na te trte naj se vložijo do 15.
 novembra t. l. naravnost na deželni odbor v Gradec
 ali pa skozi občinske urade, pri katerih se dobé
 v ta namen narejeni naročilni listi.

Občinski predstojniki morajo izpolnjene na-
 ročilne liste odposlati takoj deželnemu odboru v
 Gradec.

Naročila, ki se vložijo do 15. novembra, se
 bodo zbiralala, in trte potem razdelile razmeroma
 med vse naročnike, ako jih ne bi bilo toliko, da
 dobi vsaki naročeno število.

Vse te trte se bodo oddajale le štajerskim
 posestnikom in morajo tudi oni naročniki, kateri
 vložijo prošnje naravnost na deželni odbor, do-
 prinesiti potrdilo od občinskega predstojništva, da
 imajo res vinograde v občini.

Cene veljajo na mestu, kjer se bodo trte
 odkazale, in se mora znesek izplačati pri pre-
 vzetju. Ako se trte odpošljejo po železnici, se bo
 znesek povzel. Stroški za zavitek in dovoz se
 bodo posebej zaračunali.

Na vsakem naročilu je natanko navesti:
 1. ime (tako napisano, da se lahko čita), bivališče
 in stan naročnika; 2. davčna občina, v kateri se
 nahaja vinograd, ki ga hoče naročnik obnoviti;
 3. vrsta trte (sorta), katero želi; 4. zadnja poštna
 ali železniška postaja.

Ako bi zaželjena vrsta pošla, bo se ona z
 drugo enako nadomestila, ako si naročilec tega
 odločno ne prepové.

Trte se morajo od naročnikov, ako mogoče
 osebno prevzeti, če se po železnici dopošljejo, pa
 takoj po sprejemu pregledati.

Pritožbe se morajo vložiti takoj na vod-
 stvo trtnice; na poznejše pritožbe se ne bo
 oziralo.

Gradec; dne 23. septembra 1911.

Od štaj. deželnega odbora.

Ženitev!

Zaradi službovanja v tujem se želi poročiti
 tem potom 32letni državni uslužbenec in po-
 sestnik v lepem kraju z gospodično ali vdovo
 brez otrok, od 20—26 let, s primernim premo-
 ženjem. Pisma s sliko se prosil pod „Cordial“
 812 na upravo tega lista; pisma se tajno vrnejo.
 Anonimna brez pomena.

Pozor!

605 20-3

Čitaj!

Rastlinski eliksir

je napravljen iz najboljših zdravilnih
 gorskih rastlin in po zdravniških
 strokovnjakih preizkušen kot najboljšo
 zdravilo proti vsem boleznim želodca,
 črev, jeter, ledvic in vranice. Zdravi
 najbolj zastarele bolečine v želodcu,
 odstranjuje krče, daje slast in po-
 spekuje prebavo, čisti kri, pomirjuje
 živce ter jači in krepi ves život.
 Zato naj ga naroči vsaka hiša. Na
 razpolago mnogo priznanic in za-
 hvalnic. Pošilja se po povzetju ali
 predplačilu zneska.

Prejela sem vaše steklenice, ker mi dobro delujejo,
 prosim, pošljite mi še tri velike steklenice „Rastlinskega
 eliksirja“. Franciška Potočnik, Kavče, p. Velenje (Štajersko).

3 vel. ali 12 mal. steklenic franko vsaka pošta 5 K 20 vin.
 6 " " 24 " " " " " 8 " 80 "
 9 " " 36 " " " " " 12 " 80 "

Dobiva se samo pri meni. Prosim točno adre-
 sirati. **Lekarna k Spasitelju, Koprivnica,**
 (Hrvatska).

Volneno

za ženske in sukno za moške obleke
zadnje mode razpošilja najceneje

Jugoslovanska razpošiljalna
R. Stermecki v Celju.

Vzorec in cenik čez tisoč stvari s slikami poštnine prosto.

Rastlinska destilacija „**RADECKI**“

Ivan Cater v Celju

vas postreže priznato povsem najugodnejše pri nakupu vseh vrst **likerjev** in **žganja**.

Špecialitete: „Radecki“ grenki in sladki in Pelinkovac najboljši želodčni likerji, izdelki izključno samo iz rastlin. Bosanska in slavonska slivovka, ogrski kakor istrski tropinovec in vinsko žganje ter zajamčeno pristen v zdravilne namene pripravljen kranjski brinovec. Zahtevajte v lastno korist brezplačno in poštne prosto vzorce in cene.

Jos. Čretnik

stavbenik valjčnih mlinov in
žag za vodno in parno silo

Št. Jur ob j. žel.

Izdelujem tudi **prenašalne mline** (Transportable Mahlmühlen) za vodno in parno silo, kakor tudi za obrat na gepelj in roko; mlini so opremljeni s presejalniki in si lahko vsaki napravi povoljno moko.

Cene: mlin z 24 col velikimi kamni 316 K
" " " 19 " " " 280 "
" " " 16 " " " 250 "

Za večje mline cene po dogovoru.

624 6-2

Delikatesna trgovina

M. RAVTAR

Ljubljana, Jurčičev trg 3

prporoča razne delikatese, fine kranjske klobase, salame, hrenovke, pristna namizna in dezertna vina domačih in inozemskih kleti, kranjsko borovničevo vino, šampanjec, konjak, likerje itd. — Sl. društvom posebno nizke cene. Za veselice dam blago tudi v komisijko prodajo.

317 26-26

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K, boljše 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinoga,

sneznobelega, puljevega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha sivoga 6 K; 7 K; belega, snega 10 K, najknejši prsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, 443 dobi franko. 50-14

Zgotovljene postelje

iz gostitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanakina, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 13,—, K 14-70, K 17-80 in K 21,—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4-50, K 5-20, K 5-70; podpernica iz močnega rizastega gradna, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12-80, K 14-80. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljno je zamenjati, za neugajoče se povrne denar.

S. Benisch v Dešenici, števil. 773 Češko.

Rogato ilustrirani ceniki zast

Trgovski učenec

iz dobre hiše in z dobrim šolskim spričevalom, ter večš slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v trgovini z mešanim blagom. **Mihael Sernc, trgovec, Ruše Štajersko.** 626 3-1

Razglas

Krajni šolski svet pri Sv. Barbari v Halozah da takoj v našem lepe — za trgovino primerne — prostore.

613 3-2

Načelnik: **Anton Rakuš.**

K začetku sezone nudi pri nabavi klobukov za gospe in otroke

modni salon
Marije Smolnikar
Celje, Narodni dom
najnovejše krasne novosti
po znano nizkih cenah.

622 3-2

Lepa, velika mesečna soba

s posebnim vhodom, krasnim pohištvom, z dvema okni na ulico, se odda takoj. Tudi z zajutrkom. Vpraša se: Celje, Dolgopolje 1 (pritličje).

Zdravniško in klinično potrjeni uspehi

dokazujejo, da je pri mučnem, krčevitem kašlju otrok in odraslih

Thymomel Scillae

dragocen in dobro učinkujoč pridelek
Besedna znamka varovana.

Lajša napade krčevitega kašlja, manjša število napadov, pospešuje razpust in odstranitev slin, utiša kašelj in odpravi težkoče pri dihanju. 1 steklenica 2 K 20 v. Po pošti se pošlje, kdor pošlje naprej 2 K 90 v. 1 steklenica 7 K, 3 steklenice 20 K, 10 steklenic franko. Ne pustite si usiliti nadomestil. **Vprašajte zdravnika.**

Izdelovatelj in glavni založnik

B. FRAGNER, lekarnar in dvorni založnik
Praga III., št. 203. 620 13-1

Zaloga v Celju: lekarni M. Rauscher in Oton Schwarzl.
Pozor na ime izdelka in varstveno znamko.

Prostovoljna javna dražba.

posestva vl. št. 99 k. o. mesto Celje, obstoječega iz

hiše v Celju v Graški ulici št. 8 z vrtom

ki leži tik za hišo, se vrši v **ponedeljek, dne 28. oktobra 1912** predpoldne ob 10. uri v pisarni c. kr. notarja Lovra Baša v Celju.

Hiša je v središču mesta v najbolj prometni ulici. V nji sta dva trgovinska lokala z vsemi potrebnimi stranskimi prostori. Vihu tega je še poseben trakt na dvorišču s stanovanji in obrtniškimi lokali.

Izklicna cena znaša 56.000 K.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati v pisarni c. kr. notarja g. Lovra Baša v Celju, Rotovška ulica, v navadnih urah, kjer se dobijo tudi nadaljna pojasnila.

628 2-1

Svuji k svojim

Največja trgovina in velikanska zaloga ur, zlatnine, srebrnine, verig, uhanov, zaponk, priveskov, prstanov z demanti, brilanti in drugimi kamni. 68 51-41

Za ženine in nevestice poročne zlate prstane ter ženitovanjska darila po najnižjih cenah.
ZALOGA očal, naočnikov, daljnogledov itd.

Naročite cenike! Zastoj! Poštne prosto!

R. Salmič, Celje, Narodni dom

Nič več beganja kadilcev cigaret

OTTOMAN

ker so glasom razsodbe upravnega sodišča na Dunaju z dne 9. marca 1912 vse imitacije izbrisane.

885 53-25

Tomasova žlindra

znamka

zvezda

540 4-4

je najcenejše in skozi desetletja preskušeno najboljšo fosfornokislo gnojilo za travnike, pašnike in deteljšča, pomnoži dvakrat do trikrat pridelek ter izboljša tudi kakovost rastlin. Ako se sedaj v jeseni trosi, učinkuje vidno še spomladi. **Svari se pred manj vrednim blagom.** — Naročila na cele vagone in na drobno sprejema

veletrgovina z železnino „Merkur“

Peter Majdič v Celju

kjer je zaloga in prodaja trdke Thomasphosphatfabriken, Berlin, W 35.

Kupujte

vedno le najboljšo in najcenejšo pratioo z imenom

„Slovenska Pratika“

za katol. ljudstvo 37. letnik Varstv. znamka Sv. Jožef

519 19-9

Založna tvrdka: KLEINMAYR & BAMBERG V LJUBLJANI.

Maslo

malisno štupo, suhe gobe, vinski kamen, med v satovju, satovje, vosek, jabolka namizna in hraške za mošt, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peške, koruzno slamo, smrekove storže, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode ter močnate, solne in otrobnate vreče kupi vsako množino veletrgovina **Anton Kolenc**, Celje, Graška cesta 22. 554 52-7

Emil Brandeis

komisijska trgovina s hmeljem

Norimberk

Mestna hmeljarna št. 6.

se priporoča

za prodajo hmelja po kolikor mogoče najvišji dnevni cení.

Reelna postrežba. 513 20-10 Kulantni pogoji.

Čevlje

promenađne, lovske, telovadne, planinske in sploh vse vrste izdeluje

Adolf Bursik v Celju

Cene zmerne. Postrežba točna

Lastna lovarna ur v Sviči

1887

Zahtevajte **JUBILEJNI CENIK** zastonj

1912

Fr. Čuden, Ljubljana.

Edino pristno s to

189 44-34

varstveno znamko

Ršerjeva voda za zobe

najboljša za zobe. Se dobi povsod. Steklenica 72 vinarjev.

A D A M

Rastlinski liker „ADA“ Msladkj in grenki je vsled svoje izredno izborne kakovosti nedvomno na vrhuncu vseh izdelkov te vrste.

Rastlinski liker „ADAM“ predstavlja isto nito nastavek iz 30 različnih vrst najzdravilnejših rastlin in korenin ter se vsled svoje fine kakovosti ne sme primerjati s podobnimi izdelki, napravljenimi iz esence.

Edini izdelovatelj: **F. S. Lukas v Celju**. Rastlinska destilacija „ADAM“.

Trgovina s špecerijskim blagom	Slovinci! Zavedajte se!	Trgovina z moko in deželnimi pridelki
Glavna slov. zaloga, velika izbira kranjskega vrvarskega blaga n. pr. štrang, uzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd.	Ivan Ravnikar Celje Graška cesta št. 21.	Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov Kupujem vse deželne pridelke po najvišji dnevni cení.
Zaloga sveže žgane kave.	Na drobno in na debelo. Točna in solidna postrežba.	Zaloga rudniških vod:

Edino delniško pivovarniško narodno podjetje

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Svoji k svojim! v Ljubljani Svoji k svojim!

priporoča svoje

izborno marčno, dvojnomarčno, termalno in granatno pivo y sodčih in steklenicah.

126 47-87

847

Razpošiljalna zaloga 82-24

dalmatinskih vin

Glavni trg 8 Celje Glavni trg 8

Ima v svoji veliki zalogi najboljša vsakovrstna **dalmatinska vina** in razpošilja na veliko in v steklenicah. **Črno vino „Plavac“** za slabokrvne in druge vinske specialitete se tudi razpošiljajo. **Zahtevajte cenik !!** Pribivalcem v mestu in bližnji okolici se raznaša po hišah od 5 litrov naprej po zmernih cenah. Za naročila od 56 litrov naprej velik popust. Za naravnost vina se garantira. **Priporočam svoj vinotoč na drobno.**

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 1/4% od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Soštanj, Ševnica, Smarje, Gornji grad in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 350.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. 92 52-28

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačalo okolo 45.000 K za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretregalo obrestovanje.